

Het renteboek 1499 van de St.-Pietersproosdij van Lo (met gegevens uit het renteboek 1525-39)

deel 1: Lo binnen de stadswallen en de parochie

OP 5 MEI 1499 BEGON HET KLOOSTER VAN DE SINT-PIETERSKERK VAN LO¹ met de vernieuwing van hun legger van de erfelijke renten die hen toebehoorden.²

Het klooster (tot 1621 een proosdij, daarna abdij) had heel wat inkomsten uit renten op onroerende goederen gevestigd op enerzijds tal van huizen in de straten binnen de stadswalling van Lo, anderzijds op onroerende goederen gelegen buiten de stadswalling in het omliggende platteland (in de West- en Oostwandelaarshoek, Westover, de Reynaerdshoek, West- en Oostoudeland, Koude Schuerehoek, Dondershoek, Muenekenhoek, Boeyshoek, Pieter Moonshoek, Bazemanshoek) en ook nog verder in vele andere dorpen en steden van de Westhoek, nl. te Nieuwkapelle, Woumen, Reninge, Oost- en Westvleteren, Pollinkhove, Hoogstade, Beveren aan de IJzer, Sint-Rijkers, Alveringem, Lampernisse, Vinkem, Wulveringem, Leisele, Bulskamp, Kaaskerke en in de steden Veurne, Ieper en Diksmuide.

Deze eerste soort renten werden geïnd in klinkende munt. Daarnaast had de proosdij ook nog renten die geïnd werden in natura: boter of haver.

1 Literatuur over de St.-Pietersabdij van Lo:

- L. VAN HOLLEBEKE, *Cartulaire de l'abbaye de Saint-Pierre de Loo, de l'ordre de Saint Augustin 1093-1794*, Brussel, 1870.

- L. GILLIODTS-VAN SEVEREN, *Coutumes des Pays et Comté de Flandre. Quartier de Furnes. Coutumes de Lombardside, Loo et Poperinghe. Tome VI*, Brussel, 1902.

- H. VANDERGUCHT, *Loo illustré*, Veurne, 1914.

- J. PYCKE, 'Prévôté, puis abbaye de Saint-Pierre, à Lo', in: *Monasticon Belge, T. III Flandre Occidentale*, vol. III, Luik, 1974, pp. 885-1929.

- J. TERMOTE & J. VAN ACKER, 'Het landschap rond Lo en het ontstaan van de stad', in: *Lo, Parel van de Westhoek 1089-1989*, s.l., s.d. [1990], pp. 11-20.

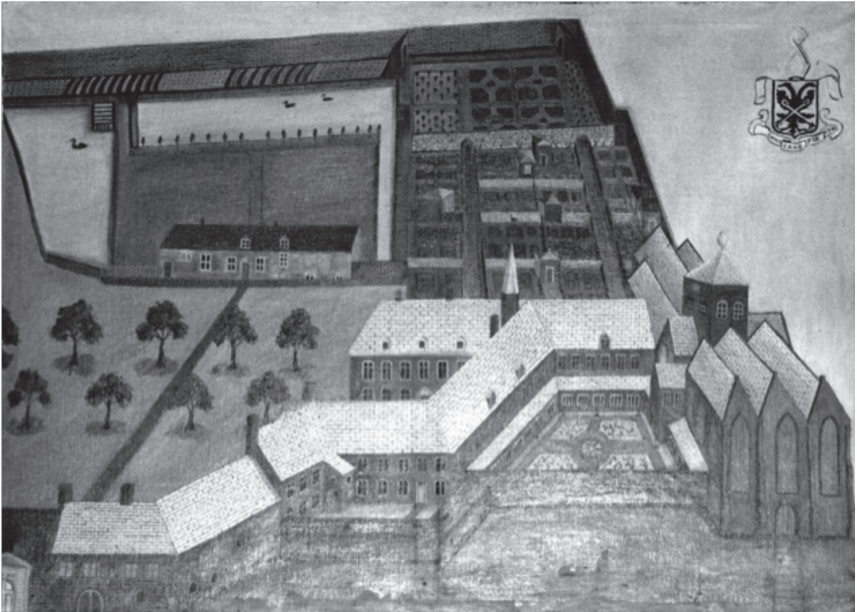
- J. VAN ACKER, 'Lo in de Late Middeleeuwen', in: *Lo, Parel van de Westhoek*, op. cit., pp. 21-26.

- A.R. BAUWENS, 'Een rekening van de proosdij van Lo en het klooster van Roesbrugge 1580-1581', in: *Westhoek*, 19 (2003), pp. 67-95.

- N.N., *Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen. Inventaris van het bouwkundig erfgoed. Provincie West-Vlaanderen, Gemeente Lo-Reninge bestaande uit deelgemeenten Lo, Noordschote, Pollinkhove en Reninge*, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, afd. Monumenten en landschappen, Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed, s.l. [Brussel], 2005.

2 Bewaard in Archief Groot Seminarie te Brugge, Fonds St.-Pietersabdij van Lo, farde C/CCX, nr. 2.

Het renteboek vermeldt ook nog de achterlenen gehouden van het klooster waaraan feodale diensten verbonden waren. Tenslotte inde het klooster ook nog heirnisrenten.

Schilderij van de Sint-Pietersabdij in 1648
(pastorie Lo, kopie eerste helft 20ste eeuw)

De vernieuwing van de legger gebeurde aan de hand van de oude boeken, registers en rollen. Dit gebeurde door meester Karel den Waghmakere, *kilwaerder* (econoom)³ en kanunnik van de Sint-Pieterskerk (van de orde van Augustinus in het bisdom Terwaan) en Adriaan Zoetoom, gezworen landmeter (allicht van de kasselrij Veurne). Zij hadden de opdracht daartoe gekregen van Jacob de Wale, 'prelaat' van de kerk en het klooster.

De legger van 1499 vermeldt ook alle religieuzen die het klooster toen telde: Jacob Brand was deken, Pauwels Vergtuans (mogelijk een verschrijving van de naam Vertegans) was sakristijn, Omaar de Burchgrave was ook pastoor van

³ Dit woord dat meermaals gebruikt wordt (en zeer duidelijk zo geschreven staat op f° 37v) vinden we niet terug in het *Woordenboek der Nederlandse taal* (WNT) (lemma: kilwaarder of kelwaarder, keilwaarder). In *Monasticon Belge*, op. cit., p. 910 wordt Karel de Waghmakere econoom van de proosdij genoemd (sinds 14 maart 1497). Er bestaat wel een woord *kellenaar*, dat in het WNT verklaard wordt als: beheerder van alle tijdelijke goederen van de abdi onder leiding van den abt; econoom van het klooster. Ook in het register 1525-39, f° 28 wordt de inner van de haverrenten *keilwaerdere* genoemd.

Vinkem, Brixis Gheliaerd was zijn collega van Lo, Wouter van Hullem was hun collega voor Nieuwkapelle, Frans de Vos, mede-sakristijn, Bernaerd Bake, *wijnwaerder*, Pieter Leuys, meester Karel de Waghmakere zelf, Frans Coppin, meester Jan de Zomere, Ghilgebijn de Clerc, die op dat moment student te Parijs was en Gillebon Roze, deze laatste twee waren nog niet volwaardig kloosterling want nog *profes* en tenslotte twee novicen: Johannes Stalin en Wouter Lauweryns.

De nieuwe legger begint met de renten die op de Sint-Pieterskerk van Lo zelf rustten. Hiervoor werd gesteund op de oude boeken, *nu verbrand*⁴, welke inderdij opgemaakt waren door de kerkmeesters Gregoris van Polinchove, Christoffel van der Zweyne, Gadifeer van den Abele, Jan Knibbe en de ontvanger Jan Claeij. De rente verschuldigd, negen schellingen jaarlijks, werd op 2 november 1499 tijdens een zitting van de vierschaar in de stadshalle ingeschreven in aanwezigheid van de beide burgemeesters van het stadje Lo, Joris van der Zweyne en Michiel de Coninc, de schepenen Jacob Moyaerd, Wulfaert Paet, Elaeys de Lewe, Gillis Blome, Pieter van der Zweyne, Pieter de Zot, Jakemaerd van der Poele, Sebastiaan de Vroede en Cornelis Bru en de raadspensionaris van Lo, Pieter Donche.

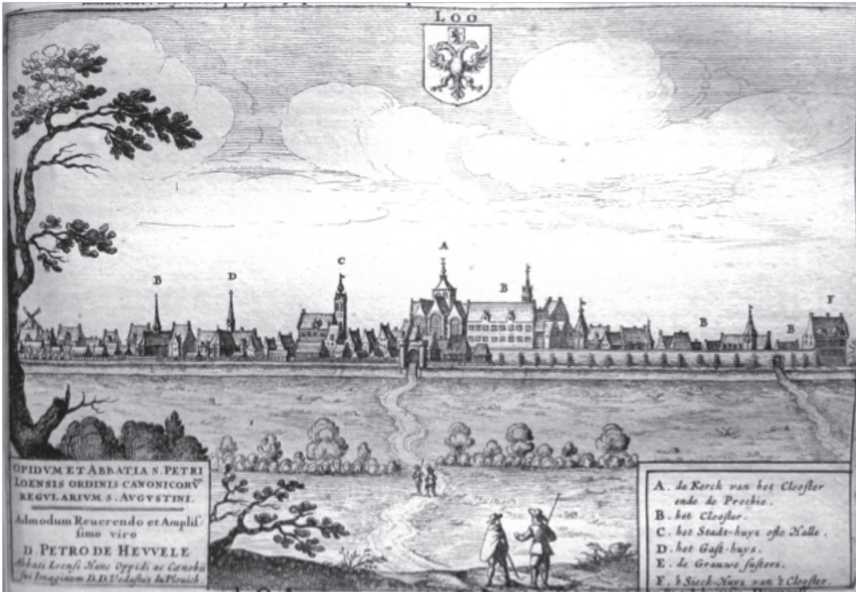
Op het zelfde ogenblik werden ook de renten die de dis van Lo verschuldigd was, genoteerd. Dit was eveneens op basis van oude boeken, opgemaakt door de toenmalige dismeesters Jan Scheniaers, Pieter de Kokere, Pieter Achternoene en Pieter van den Berghe en ontvanger Fransoys Robaerd. Dat was ook het geval voor de rente die het Gasthuis van Lo verschuldigd was. De *gasthuusmeesters* Jorijs van den Zweine en Michiel de Conijnc en de ontvanger Wulfaert Paet erkenden de verschuldigde renten en gingen akkoord deze ten eeuwiggen dage te betalen.

Op het ogenblik van de opmaak van de legger waren schoolmeester: Jan Vlammynck (f° 39), dismeesters: Ruebin de Dwerch en Willem Boomgaerd (f° 47v). We vernemen ook de naam van de baljuw van de prins, nl. Vedast Clay (f° 36v), die te Lo in de Ooststraat woonde. De rente die op zijn woonst drukte was eertijds door jonker Willem de Visch en zijn echtgenote Katelijne aan de kloosterlingen gegund om daarmee hout te kopen en vuur te maken 's morgens vroeg na de metten in de winter in ruil voor een jaargetijde voor hun zielerust. De Grauwe Zusters van Lo (die in de Zuidstraat gehuisvest waren) moesten naast een rente in geld ook nog ieder jaar op Paasavond twee *kiekens* leveren ... (in de hoop dat die kippen de volgende dag op hun beurt paaseieren leverden?)

4 Accidenteel of moedwillig verbrand? De tekst geeft geen uitsluitel. Mogelijk gingen ze verloren tijdens de burgeroorlog in Vlaanderen tussen de voor- en tegenstanders van Maximiliaan van Oostenrijk (1489-1493). In de kasselrij Veurne was er zelfs interne verdeeldheid: een 20-tal dorpen hadden de zijde van de opstandige Staten-Generaal gekozen, de steden Nieuwpoort en Veurne (en Diksmuide) bleven de aartshertog trouw.

In 1501 was meester Karel de Waghmakere pastoor van Lo en Jacob de Wale *prelaet*, proost (f° 57).

Het opmaken van de legger werd beëindigd op 9 november 1499 (op f° 41 is de eerste inschrijving daar evenwel gedateerd 18 mei 1501).

Panoramisch zicht op Lo vanuit het oosten, 1638
(SANDERUS, *Flandria Illustrata*, 1640-1644, II, p. 493)

De legger van 1499

De legger van 1499 die hierna uitgegeven wordt betreft een kopie op papier, ingebed tussen andere teksten. Deze zijn samen ingebonden in een cahier met perkamenten kaft (formaat ongeveer A4). De teksten zijn geschreven in een lopend gotisch cursief schrift.

Dit cahier bevat:

- f°s 1-29: renteboek 1494: *dit is de grote van de(n) lande toebehor(en)de de(n) cloosters va(n) Synte Pieters kerke va(n) Lo ... gheleigherd bij de(n) heer Jacob Brand deke(n) en(de) canonic va(n) der zelve kerke ... en(de) bij Adriaen Zoetom landmetere op 5 april 1494.*

- f°s 30-32r: *Extract ende copie vanden brieve van Denijs Pa(n)nier landmeter (van Casselambacht) die tland toebehooren(de) den clooster van Loo liggende in de prochie van Blarij(n)ghem ghemeiten hevet den XXIX^{sten} in april int jaer ons heeren duust vijfhondert ende achtiene. (17 items, 1518)*

- f°s 32v-35r: blanco
- f°s 36-54: **het renteboek van 1499**
- f°s 54v-55v: **boterrenten**
- f°s 56-56v: **haverrenten**
- f°s 57-58: **het leenboek van 1501**
- f°s 58v-60: **heirnisrenten**
- f°s 61 en 62: blanco

Het origineel hiervan is allicht een ander cahier dat enkel het renteboek van 1499 bevat en geschreven is in grote gotische letters.⁵ Beide teksten stemmen bijna woordelijk overeen en er worden dezelfde nummers gebruikt voor de artikelen.

Het leenboek van de heerlijkheid van de Sint Pieterskerk van 1501

Lo was opgedeeld in twee heerlijkheden: die van de prins (het oostelijke deel van de stad) en die van de Sint-Pieterskerk (het westelijke deel), een indeling die ook te zien is in de hoofdingen in het renteboek.

Het leenboek van 1501 beschrijft de achterlenen gehouden van de heerlijkheid van de kerk. Dit waren er niet zo veel, maar zij hadden speciale leendiensten. De leendienst van alle leenhouders bestond hierin dat zij op plechtige feestdagen, wanneer zij gemaand werden, met de proost van het klooster in een processie dienden te gaan met een witte stok in de hand. Bij overerving van een achterleen moest de nieuwe leenhouder een som gelijk aan de pacht van één jaar betalen. Bij verkoop moest de verkoper de 1ode penning op (= 10% van) de verkoopprijs afstaan aan de kerk (en de koper een som gelijk aan de pacht van één jaar).

Twee achterleenhouders hadden nog een extra leendienst: zo moest Barbele, echtgenote van Cornelis Maes voor haar achterleen van iets minder dan één gemet land telkenjare met Sinksen een paar nieuwe handschoenen in het koor van de kerk gaan afgeven aan de proost. Nog iets vreemder leendienst had Jan Donche, zoon van Pauwel: voor zijn achterleen van iets minder dan twee gemeeten moest hij, wanneer de proost naar Terwaan trok (of elders indien hij gemaand werd), hem vergezellen met een paard met een waarde van minstens vijf Artesische franken en onderweg, met het geld dat hem daartoe zou gegeven worden, aalmoezen uitdelen aan de armen. In 1510 was Jan Dons echter nog minderjarig

5 Dit raadpleegden we bij E.H. Demarey op de pastorie van Lo (Noordstr. 1) op 8 juli 1987, het bevond zich daar in een archiefkast samen met een verzameling charters en brieven, nog andere terriers, renteboeken, staten van goed van de abdij, enz... In een inventaris van januari 1968 door Freddy Rotsaert werd het daar bewaarde renteboek 1499 beschreven onder II, nr. 30 als: *Pacht- en renteboek van 't klooster van St.-Pieterskercke te Loo, 1499*. Later werd dit overgebracht naar de dekenij van Diksmuide en daarna naar het Groot Seminarie te Brugge.

en het was zijn voogd Stevin Rubrouc die de honneurs mocht waarnemen. In 1541 was het de beurt aan Omaar Donche, zoon van Adriaan (zoon van Jan).

Een legger van kwart-eeuw jaar later

Er is ook een legger bewaard die in 1525 werd begonnen maar aanvullingen bevat die gaan tot 1539.⁶

In deze legger van 1525-39 lezen we op de eerste (ongenummerde) bladzijde: *Renten toebehorende mijn heere van Loo vernieut ende verleighert. En(de) vullhendt bij Hendryc de Vos landtmeter van 's lands va(n) Vuere(n)ambacht ende gescreve(n) bij Maertin de Lainghin p(res)b(ite)r ende religieus vand(er) zelve clooster van Loo. Ende dat ten bevele vand(en) Eerwaerdeghen vader in Gode en(de) heere mij(n) heere Karels de Waghemaker p(re)laet in dien tijd(en) in 't jaer ons heere(n) duust vijf hond(er)t en(de) neghen(en)dertich den xiiij-en in september.*

Deze datum 13 september 1539 is wat misleidend, want het register zelf begint op f° 1 met een inleiding die de datum 7 juli 1525 vermeldt: *Den vij-en dach in hoymaent int jaer XV^C XXV zoo waeren begonnen vernieuwe(n) ende verleggheren de renten toebehorende den clooster van Sinte Pieters kercke te Loo bij meester Franchois vander Kelnaere pr(o)chiepape in dien tijden vander zelve kercke ende mij Hendryc de Vos landtmeter, ten bij wezen vander meesten dele vander gronde-naers of de pachters die de zelve renten jaerlicx betaelen.*

Er werd dus een aanvang gemaakt op 7 juli 1525 en het werd pas 14 jaar later afgesloten op 13 september 1539. In de tekst staan voor 50-tal inschrijvingen expliciet de datum waarop de renteverschuldigden een beschrijving van hun verschuldigde renten gaven. 40 van deze gedateerde inschrijvingen zijn uit de jaren 1525 of 1526, twee van 19 mei 1531, één van 4 september 1533 en het leenboek (goed voor 9 inschrijvingen) werd vernieuwd op 9 december 1538. Het register weerspiegelt dus vooral de toestand van 1525-26.

In onze uitgave van het renteboek 1499 hieronder geven we in voetnoten bij elke inschrijving de corresponderende gegevens uit het register 1525-39.

⁶ Bewaard in Archief Groot Seminarie te Brugge, Fonds St.-Pietersabdij van Lo, farde C/CCX, nr. 4a.

Uitgave van de legger 1499 en het leenhoek 1501

Toelichtingen bij de transcriptie

- toponiemen zijn onderstreept.
- afgekorte woorden of woorden waar de schrijver tussenletters weglief, werden in de transcriptie vervolledigd met het weggelaten deel tussen ronde haakjes (...).
- woorden waarvan we de afkortingen niet verlengd hebben wegens te vaak voorkomend, zijn:
 - d. = denier
 - sch. = schelling
 - Lb. = Libra (pond)
 - p. = parisis.
- tekst tussen rechte haakjes [] is eigen commentaar.
- zoals veel van zijn tijdgenoten gebruikt de auteur voor het woorddeel 'christ', zoals in de voornaam *Christiaen*, een afkorting *XP* (de Griekse letters *chi* en *ro*, het monogram van Christus), dit werd door ons in de transcriptie voluit als 'christ' geschreven.
- zo ook gebruikt de auteur voor het woorddeel 'ver' zoals in bv. *vercocht*, een krul (die wat lijkt op een solseutel), dit werd door ons in de transcriptie voluit als 'ver' geschreven.
- de auteur maakt soms zelf gebruik van ronde haakjes om een opmerking te maken, zijn sluithaakje is evenwel identiek aan het openingshaakje; haakjes werden in de transcriptie overgenomen, maar met een sluithaakje zoals thans gebruikelijk.
- wanneer woorden of zinsdelen geschrapt en daarna gevolgd worden door een verbeterde versie, worden deze woorden of zinsdelen niet opgenomen als het duidelijk om tekstuele fouten van de opsteller gaat; gaat het echter om inhoudelijke fouten (bv. een naam van een andere persoon die doorstreept werd), dan werd het doorstreepte wel opgenomen, omdat dit enige relevantie kan hebben.
- de auteur schrijft steevast: *onder half* waar bedoeld wordt: *anderhalf* (1½), dit werd in de transcriptie behouden.
- de auteur gebruikt steevast *boosten* waar hij *beoosten* bedoeld (*be-oosten*: ten oosten van), dit werd in de transcriptie behouden.
- de auteur schrijft heel vaak *i* voor het lidwoord *een* (hij gebruikt dus het Romeinse cijfer I in kleine letter voor een lidwoord). Dit werd behouden.

- soms wordt een oude schrijfwijze voor *gemet* (oppervlaktemaat) gebruikt, nl. *ymet* of *iemet*.
- de auteur gebruikt steevast een familienaam *Bulfier*, maar in andere Veurne-Ambachtse bronnen komt men meestal *Blufier* tegen.

Toelichtingen bij de inhoud van de beschrijvingen

- oppervlakten worden gegeven in de oude eenheden: *gemeten*, *lijnen*, *roeden*: 1 gemet = 3 lijnen, 1 lijn = 100 roeden. Een gemet is ongeveer 45% van een hectare. Het woordje *preter* betekent: *min*, bv. *iiij ghem(eten) preter xxxvj r(oeden) lands* is 4 gemeten *min* 36 roeden land = 3 gemeten 2 lijnen 64 roeden land.

- hoe men relatieve plaatsaanduidingen moet begrijpen:

bv. *A benorden der/an B = A* is ten noorden van B (staand op B, noordwaarts gaand, vindt men A)

bv. *A bezuden der strate = A* is op de zuidkant van de straat (staande in de straat, zuidwaarts gaand, vindt men A)

- *cum suis* betekent: *en de zijnen*, bv. *Jan Claeysoone cum suis = Jan Claeysoone en de zijnen*, d.w.z. Jan C. en zijn verwanten. Wellicht is het Vlaams equivalent hiervan (en dat ook regelmatig voorkomt): (bv.) *Heynrixc Knibbe en(de) zijne meidepleighers*.

- voor de huizen binnen de stadsvesten werd een parcours gevolgd in wijzerzin. Er werd gestart aan de Oostvesten, vervolgens de Ooststraat-zuidkant, de Zuidstraat-oost, de Zuidstraat-west, de Markt-zuid, de Markt-west, de Weststraat-zuid, de Weststraat-noord, de Kruisstraat-west, de Rozestraat-zuidwest, de Rozestraat-noordoost, de Rijke Hoekstraat-west, de Rijke Hoekstraat-oost, de Zuivelmarkt-noord, de Noordstraat-west (niet de Noordstraat-oost want daar zijn enkel kloostermuren) en tenslotte de Ooststraat-noord om zo weet te eindigen aan de Oostvesten.

Van elke straatkant die in dit parcours doorlopen wordt, geven we eerst een samenvatting: straatkant, looprichting en de lijst van de opeenvolgende vermelde eigenaars (de stede van ...) of bewoners (de *woonstede* van ...).

Één enkel teken > betekent dat wat links en rechts van het teken staat aan elkaar grenzend is, twee tekens >> naast elkaar betekent dat de tekst geen uitsluitel geeft of wat links en rechts van het teken staat wel of niet aan elkaar grenzend is (er kunnen dus nog één of meer andere niet genoemde eigenaars (op wiens bezitting de proosdij geen renten int) tussen zijn).

TRANSCRIPTIE

F° 36

Lo prochiekerke disch va(n) 't Ghasthuus van Lo

Den vijfste dach van meye int jaer M CCCC en(de) neghen en(de) neighe(n)tich zo ware(n) beghe(n)ne(n) vernieuwe(n) en(de) verleighere(n) de ervedelike rente(n) toebehore(n)de den clooster va(n) Zijnte Pieters kerke van Lo ghetrocke(n) en(de) in oordina(n)che(n) ghesteld uut de(n) oude(n) boucke(n) en(de) regystre(n) en(de) rollen bezocht en(de) ghelegherd bij meester Karels DE(N) WAGHEMAKERE kilwaerder en(de) canonic van der zelve kerke van der oordene va(n) mijn here Zijnte Augustijn int busscoopdoom va(n) Therre(n)burch en(de) bij Adriaen ZOETOOM ghezwoere(n) landmeitere en(de) dat bij de(n) beveile van eerweerdich in Gode vader en(de) here, here Jacob DE WALE, prelaet in dien tijde(n) va(n) der voornoomder kerke(n) en(de) cloostre daer toe an en(de) overgheroupe(n) grondenaers en(de) inghelande en(de) ware(n) in dien tijde(n) religieuse(n) en(de) canoniken van der vorseider clooster en(de) kerke deize naervolghende personen: Eerst de heer Jacob BRAND, deken, de heer Pauwels VERGTUANS sacriste, de heer Omaer DE BURCHGRAVE, p(ro)chiepape van Veynkem, de heer Brixis GHELIAERD, prochiepape va(n) Lo, de heer Wouter VAN HULTEM, prochiepape va(n) Nieuwecapelle, de heer Fra(n)soys DE VOS, meide sacriste, de heer Bernaerd BRAKE, wijnwaerder, de heer Pieter LEUYS, meester Karels DE WAGHEMAKERE, kilwaerd(er), de heer Fra(n)soys COPPIN, meester Jan DE ZOMERE, Ghilgebijn DE CLERC, studere(n)de te Parijs, Gillebin ROZE, bede profes, Johannes STALIN en(de) Wouter LAUWEREYNS bede novicien.

Eerst [doorstreept: bi(n)ne(n) der steide van Lo, onder de heerlicheide van den prinche]

A *De prochiekerke van Lo gheld neghen sch. 's iaers ende waren diversche parchele(n) van rente(n) in de oude boucke(n) nu verbrand va(n) de(n) kercmeesters en(de) ontfanghers te weitene Gregoris VAN POLINCKHOVE, Kerstoffels VAN DEN ZWEYNE, Gadifeer VAN DEN ABELE, en(de) Jan KNIBBE als kercmeesters in dien tijde, en(de) van Jan CLAEY ontfanghere. Ter presence van burchmeesters en(de) sceipene(n) van der steide van Lo: Jorijs VAN DEN ZWEYNE en(de) Michiel DE CONIJNC burchmeesters, Jacob MOYAERD, Wulfaert PAET, Elaey DE LEWE, Gillis BLOME, Pieter VAN DE(R) ZWEYNE, Pieter DE ZOT, Jakemaerd VAN DE(R) POELE, Sebastiaen DE VROEDE en(de) Cornelis BRU, sceipene(n) ende Pieter DONCHE, pensionaris van der zelve steide. Ghedaen den tweeste(n) dach van November up de halle in de vierscare int jaer m.cccc. xcix.⁷*

7 In het reg. 1525-39, f° 1r1.

B *De disch van Lo gheld een en(de) vichtich sch. pe(n)niijnc hallijnc par(isi)s 's iaers en(de) ware(n) diversche parchele(n) in de oude(n) boucke(n) zonder assignacie. Nu verkend bij den dischmeesters ende ontfanghere in ewicheide(n) duechdelike te betale(n) voor burchmeesters en(de) sceipene(n) boven ghenoomd en(de) bij huerlieder ghemene consente en(de) ware(n) in dien tijden dischmeesters Jan SCHENIAERS, Pieter DE KOKERE, Pieter ACHTERNOENE en(de) Pieter VAN DEN BERGHE, ontfanghe(r) Fransoys ROBAERD en(de) dit was verkend ten jare ten daghe en(de) ter plecke als nu bove(n).⁸*

[marginale nota] *No(ta) 't aboutement(e) va(n) deser re(n)te in de a(n) der zijde voor deise zijde [dit lijkt een verwijzing naar een bladzijde in een ander dokument]*

C *'t Gasthuus van Lo⁹ gheld ij sch. iijj d. par. 's iaers zonder assignacie. Nu v(er)kend en(de) beloofd duechdelike te betale(n) in ewicheide(n) zonder replijke voor burchmeesters en(de) sceipene(n) vors(eid) en(de) dit was ghedaen in jaer ten daghe en(de) ter plecke als boven en(de) ware(n) in dien tijde(n) gasthuusmeesters Jorijs VAN DEN ZWEINE en(de) Michiel DE CONIJNC en(de) ontfangher Wulfaert PAET en(de) consenteerden hem in deize rente te betalene.¹⁰*

F° 36v

Onder de heerlicheide van de(n) prinche in de Ooststraete

**[Ooststraat, zuidkant, van O naar W,
beginnend aan de Oostvest, eindigend aan Markt**

O= de oostelijke stadsvest > woonstede van Christiaen Pieterloot > de stede van Christiaen Pieterloot > de stede van Jacob van Woumen >> de stede van Pieter Zweidemoets > de stede van de kinderen van Michiel Augustijns > de stede van Christiaen Coppins > de woonstede van Vedast Claey > de hoving en paardestal van baljuw Vedast Clay > Markt =W]

i *Christiaen PIETERLOOT gheld xvijj d. p. 's iaers [opengelaten], bezet up zijne steide daer hij woond, up de zuudzijde van der strate, beweste(n) der veste van der steide gheseid de Oostveste, beoosten zijner steide.*

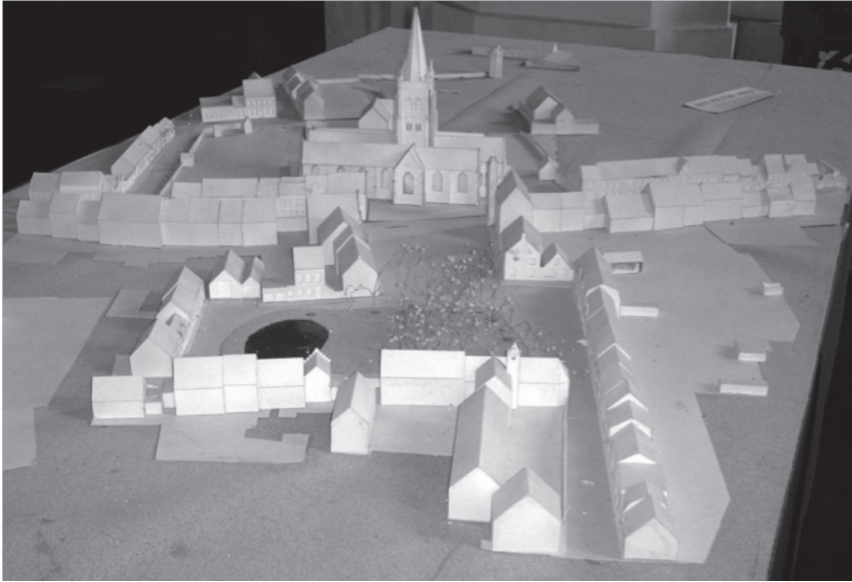
ii *De zelve gheld xvijj d. p. 's iaers, bezet up zijne steide beweste(n) ant vors(eide) ass(ignemen)t, boosten an Jacobs VAN WOME(N) alias DER ZALE steide bezude(n) der strate.¹¹*

8 Niet vermeld in het register 1525-39.

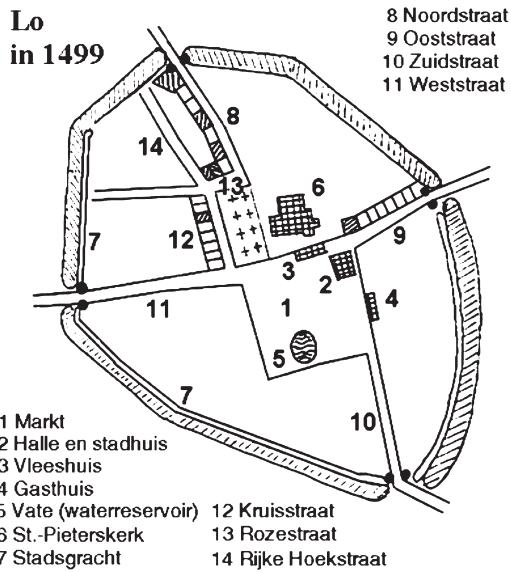
9 Het Gasthuis van Lo was gelegen in het midden van de oostzijde van de markt, in 1686 werd een nieuw gebouw opgetrokken (foto: VANDERGUCHT, *Loo*, op. cit., p. 74). Het werd vernietigd in de Eerste Wereldoorlog en niet heropgebouwd.

10 In het reg. 1525-39, f° 1r2.

11 Rubrieken 1 en 2 zijn in het reg. 1525-39, f° 1v1, één enkele rubriek van 3 sch (2 x 18 d. is 36 d. of 3 sch.). De beide huizen zijn dan verenigd tot één huis en ten westen ervan werd nog een nieuw huis gebouwd gedekt met tegels.

Maquette van de stadskern van Lo
(realisatie St.-Lucasschool, Gent)

Situatieschets stratenplan van Lo in 1499 met
rondom de oorspronkelijke aarden wal (ca. 1214?)¹²

¹² De huizen aangeduid door enkelvoudige schuine arceringen zijn deze die de raadspensionaris van Lo, Pieter Donche en zijn echtgenote Wilgeminc Budsin bezaten.

- iii *De kyndre(n) Michiel AUSTIJNS ghelde(n) xij d. p. 's iaers, bezet up haerleider steide staende in de Ooststrate bezude(n) der strate, bewesten an Pieter ZWEIDEMOETS steide, booste(n) an Christiaen COPPINS steide, in de welke steide de vors(eide) kijndre(n) ware(n) gheërvet van de(n) heer Gadifeer MOYAERD haerleider oom.*¹³
- iiij *Vedast CLAEY, baliou van de(n) prinche gheld xL sch. p. 's iaers bezet up zijne steide d(ae)r hij nu woond in de Ooststrate, bezude(n) der strate, beweste(n) an Chr(isti)ae(n) COPPINS steide, booste(n) an zijne hovinghe daer 't paerstal in staet. En(de) deize rente was ghegheind den religieuse(n) om hout te coopen en(de) om vier te makene naer mattene in de wijntere en(de) dat van jonckere Willem DE VISCH en(de) mijn joncvrauwe Katheline zijn ghezelnede voor de welke alsoot blijke(n) mach bij onser maertierloghe¹⁴ van ervedicke doen een jaerghetijde.*¹⁵

[Oude Korenmarkt, oostkant, van N naar Z,

beginnend aan de Halle, eindigend Gasthuis van Lo

N= Halle en schepenhuis > woonstede van Pieter Michiel* ('t Schaeck) > stede van de weduwe en kinderen van Jacob Raed >> ('t Vrije van Sint Omaars en Vedast Clays hof) > stede van Christoffel van der Zweyne (op de hoek) > stede van Gillis de Prusschers >> Het Gasthuis van Lo =Z]

- v *Pieter MICHIEL gheld x sch. p. 's iaers bezet up zijne steide daer hij nu woond ghenaeemd 't Scaeck van oude(n) tijde(n) bezude(n) an de halle en(de) 't sceipe(nen) huus va(n) Lo,¹⁶ benoorde(n) an der wedewe en(de) der kijndre(n) Jacobs RAEDs steide, boosten der strate.*¹⁷
- vi *Christoffels VAN DE(R) ZWEYNE en(de) Adriaen zijn kijnd ghelde(n) xij d. p. 's iaers bezet up haerlieder steide, staende ten oostende van der Ouder Corne Marct in de(n) houc bezude(n) an 't Vrije van Zijnt Omaers¹⁸ en(de)*

13 Rubriek 3 in het reg. 1525-39 f° 1v2, zijn ook meerdere huizen geworden.

14 Dit vreemde woord is allicht een verbastering van het Latijnse woord *martyrologium*, een officieel overzicht van martelaren, zodat men hen op de verjaardag van hun overlijden kan herdenken. Bij uitbreiding werd allicht daarin ook het overlijden van hun weldoener(s) genoteerd om zo het *jaergetijde*, dit is hun jaarlijkse herdenking in gebeden te kunnen doen.

15 In het reg. 1525-39, f° 1v3.

16 De oude stadshalle stond op de markt in de noordoosthoek, wegens verval werd in 1565 op de zelfde plaats een nieuwe stadshalle gebouwd met een belfort.

17 In het reg. 1525-39, f° 2r1 (oostzijde van de *Oude Korenmarkt*) nog steeds genoemd 't *Scaeck*, het ten zuiden er aan palend huis heeft van oudsher de naam 't *Vannekin*.

18 Heerlijkheid van het kapittel van de kanunniken van de abdij van Sint-Omaars (St.-Omer, Fr.), in hoofdzaak gelegen in Alveringem (waar de kanunniken een kasteel hadden), Lampernisse, Oostkerke en Adinkerke, naast kleinere bezittingen in Oudekapelle, Sint-Katharinakapelle, Pervijze, Zoetenaie en Lo.

*Vedasts CLAEYS hovijnghe benorde(n) an Gillis DE PRUUSCHERs steide.*¹⁹

vij 't *Gasthuys van Lo*²⁰ gheld ij sch. p. iij d. p. 's iaers. Zouct in de eerste zijde va(n) d(er) re(n)te. [dit lijkt een verwijzing van de schrijver naar een bladzijde in een ander document]

[Zuidstraat, oostkant, van N naar Z,
beginnend aan het Gasthuis

N= Het gasthuis van Lo > woonstede van Andries Temmerman > stede van Omaar Coppins > stede van Michiel de Coninc (derde stede ten zuiden van het Gasthuis van Lo) >> de stede van Percheval Wijds > de stede van Herbrecht Blarin > de stede van Haekin Rompaey >> de stede van Cornelis Bruus > de stede van Michiel de Coninc > de stede van Jorijs Aerlebound > de stede van Roeland Brouckers =Z]

viiiij *Andries TE(M)MERMEN gheld xv sch. p. 's iaers en(de) ene(n) capoen, bezet up zijne steide daer hij woond bezude(n) an 't hospitael va(n) Lo, benoorde(n) an Omaers COPPINS steide, booste(n) der strate.*²¹

ix *Michiel DE CONIJNC gheld xxxv d [er boven omgerekend tot: ij sch. xi d.] p. 's iaers, bezet up zijne steide staende in de Zuudstrate in d'oostzijde vander strate, bezude(n) an Omaers COPPINS steide, benoord(en) an Michiels vors(eide) steide en(de) es de derde steide bezuden den hospitale en(de) de(n) Gasthuze van der steide van Lo.*²²

F° 37

Ond(er) de heerlicheide van de(n) prinche

x *Herbrecht BLARIN gheld xij d. p. 's iaers bezet up zijne steide in de Zuudstrate an de oost zijde van der strate, bezuude(n) an Perchevale WIJDS steide, benoorde(n) an Haekijn ROMPAEYs steide.*²³

xi *Michiel DE CONIJNC [later erboven geschreven in andere inkt en geschrift: Jacob RUDDERBRUCK] gheld ix sch. p. 's iaers, bezet up zijne*

19 In het reg. 1525-39, f° 2r2, paalt ten zuiden aan het Gasthuis van Lo.

20 Het Gasthuis of 'hospitaal' van Lo was een verblijfplaats voor ouderlingen, pelgrims en reizigers opgericht in 1260 door Margareta van Constantinopel (H. VANDERGUCHT, *Loo*, op. cit., p. 17). In het reg. 1525-39, niet vermeld in een eigen rubriek.

21 In het reg. 1525-39, f° 2r3, paalt ten noorden aan het Gasthuis van Lo en is ten oosten van de *Va(n)nemarkt* en de *Kanne(n)markt*.

22 In het reg. 1525-39, f° 2r4 vermeld als staande aan de ingang van de Zuidstraat.

23 In het reg. 1525-39, f° 2v1 vermeld als oostwaarts strekkend tot tegen de *Loo Veste* (de Oostvesten dus).

*steide in de Zuudstrate an d'oostzijde van der strate, bezude(n) an Cornelis BRUUS steide en(de) benorde(n) an Jorijs AERLEBOUDs steide.*²⁴

- xij Jorijs AERLEBOUD [erboven geschreven in andere inkt en geschrift: Fransoys HUERLEBOUDT] gheld vij sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij nu woond in de Zuudstrate an d'oostzijde van der strate, bezude(n) an Michiels CONIJNCs steide, benoorde(n) an Roelands BROUCKERs steide.*²⁵

**[Zuidstraat, westkant, van Z naar N,
eindigend aan Grauwe Zusters klooster**

Z= de stede van Adriaen Raed > de stede van Frans de Busscoop etc.. > de stede van Roeland Brouckers > de stede van w^e Jacob Maes > Het klooster der Grauwe Zusters van Lo (op Z-O-hoek van markt, ten O van Christoffels van den Zweyne) = N]

- xiiij Fransoys DE BUSSCOOP met zine docht(e)re en(de) de wedewe Jans VAN DER KAMERE ghelde(n) iiij sch. p. 's iaers, bezet up haerlieder steide in de Zuudstrate up de westzijde van der strate, benoorde(n) an Adriaens RAEDs steide, bezude(n) an Roeland BROUCKERs steide.*²⁶

- xiiij De Grawe Zustren van Lo²⁷ ghelde(n) xxxij d. p. 's iaers en(de) twee kiekens ter cause van de(n) torre en(de) de voors(eide) kiekens moeten zij brijnghe(n) alle jare paessche avond, bezet up huerlieden huus en(de) cloostre in de Zuudstraete, bewesten der strate in den houc, benoorde(n) an d(er) w(eduw)e Jacob MAES en(de) haer docht(e)re steide, beooste(n) an Christoffels VAN DEN ZWEYNE steide.*²⁸

**[De Markt, zuidkant, van O naar W, beginnend aan het
Grauwe Zusters klooster, eindigend met het St Sebastiaansschuttershof**

O= het klooster der Grauwe Zusters > de stede van Christoffels van der Zweyne (Z van de Vate) > het nieuwe Schuttershof van de St.-Jorisgilde > het oude Schuttershof van de St.-Jorisgilde (Z van de Vate) > de stede van Roeland Speraerds en Stasin Robins > de stede van Symoen Coppins > het schuttershof van de St.-Sebastiaansgilde =W]

24 In het reg. 1525-39, f° 2v2 vermeld als oostwaarts strekkend tot tegen de *Loo Veste*.

25 In het reg. 1525-39, f° 2v3 vermeld als oostwaarts strekkend tot tegen de *Loo Veste*.

26 In het reg. 1525-39, f° 2v4 vermeld als ten oosten gelegen van het Schuttershof van de Sint-Jorisgilde.

27 In 1492 werd op de zuidoosthoek van de markt en de westelijke hoek in het begin van de Zuidstraat een klooster gesticht. In 1493 werd een kleine kapel, eetzaal, slaappleaats en klokkentorentje opgetrokken. (VANDERGUCHT, *Loo*, op. cit., p. 75-77).

28 In het reg. 1525-39, f° 3r1 vermeld als gelegen in de *rechten hoek*, dus op de zuidoosthoek van de markt.

- xv *Christoffels VAN DE(R) ZWEYNE gheld vij sch. p. 's iaers bezet up zijne steide daer hij nu woond, bezude(n) der Vate,²⁹ beweste(n) an der Grawer Zustre cloostre, booste(n) an 't Scotter hof van Zijnte Jorijs ghilde^{30 31}*
- xvi *De ghilde van Zijnte Jorijs gheld xij d. p. 's iaers bezet up 't westerste oude Scotters hof, bezude(n) der Vate, beweste(n) de(n) nieuwe(n) Scotters hove, booste(n) an Roeland SPERAERDs en(de) Stasin ROBINS steide.³²*
- xvij *Roeland SPERAERD en(de) Stasin ROBINS ghelde(n) ij sch. p. 's iaers bezet up haerleider steide, beweste(n) an 't voors(eide) ass(ignemen)t, booste(n) an Symoen COPPINs steide.³³*

F° 37v

Ond(er) de h(eer)licheide va(n) de(n) pri(n)che

- xviii *Symoen COPPIN gheld ij sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij woond, bewesten an 't vors(eide) ass(ignemen)t beooste(n) an 't Scotters hof van Zijnte Sebastiaens ghilde^{34 35}.*

[Markt, westkant, van Z naar N (maar wel de huizen in het uiterste noorden)

Z= de woonstede van Jacob Blaeuvoet (de Crone, het hoekhuis ten noorden van de Zwijnmarkt) > de stede van Jan Godschalch > de stede van Aernoud Rijcquard, bakker (rechtover het Schaek aan de overkant van de Markt) > de stede van Jan Scheviaerd =N]

- xix *Jacob BLAEUVOET [erboven geschreven in andere inkt en geschrift: Chaerle BLAEUVOET] gheld xx sch. p. 's iaers bezet up de steide daer hij woond en(de) ene(n) capoen, bezet up zijne stede daer hij woond,*

29 Ronde vijver in het midden van de zuidkant van de markt. Dit zou oorspronkelijk een veedrinkplaats geweest zijn die reeds in 1404 vermeld wordt.

30 Deze ghilde van boogschutters bestond reeds in 1408. In 1410 werd zij herbevestigd door Jan zonder Vrees en mocht toen maximaal 80 leden tellen (VANDERGUCHT, *Loo*, op. cit., p. 59).

31 In het reg. 1525-39 f° 3r2 vermeld als *bezuuder Vaete*, dus ten zuiden van de Vate.

32 In het reg. 1525-39 f° 3r3 vermeld als *bezuuder Vaete*, zuidwaarts strekkend tot tegen de *Loo Veste* en op dat ogenblik bestaande uit twee huizen *al in een(en) vuerst* (met gemeenschappelijk dak).

33 In het reg. 1525-39 f° 3r4 vermeld als zuidwaarts strekkend tot tegen de *Loo Veste* (de Zuidvesten dus).

34 De tweede ghilde van boogschutters te Lo bestond ook reeds in 1408. In 1410 werd zij herbevestigd door Jan zonder Vrees en mocht toen ook maximaal 80 leden tellen (VANDERGUCHT, *Loo*, op. cit., p. 59). Voor een lijst van de leden van deze ghilde in 1455 (waarbij het maximale ledental tot 100 was opgetrokken), zie: L. VANDAMME, 'Schutters van de Sint-Sebastiaansghilde in Lo', 1455, in: *Westhoek*, XI (1995), pp. 149-151.

35 In het reg. 1525-39 f° 3r5 vermeld als zuidwaarts strekkend tot tegen de *Loo Veste*, aan het noordeinde was een (achter)uitweg voor diverse andere huizen met hoofdingang in de Weststraat.

ghenaemd van oude(n) tijden de Cronne³⁶ en(de) es 't houchuus benoorde(n) an de Zwijne merct,³⁷ beweste(n) der strate jeghe(ns) over 't Vannekijn³⁸, bezude(n) an Jan GODSCALCs huus en(de) steide.³⁹

xx *Aernoud RIJCQUARD backere [erboven geschreven in andere inkt en geschrift: Jacob VANDER HAGE] gheld xvij sch. p. 's iaers en(de) ene(n) capoen bezet up zijne steide daer hij woond, benoorde(n) an Jan GODSCALCs steide, bezude(n) in Jan SCHEVIAERDs steide, beweste(n) der strate, jeghen over 't Scaec en(de) deise rente en(de) ass(ignemen)t was verleyd en(de) verdraghe(n) bij consente va(n) de(n) kilwaerder vors(eid) en(de) de(n) ervachtighe(n) gro(n)denare in dien tijde(n) Karels BUDSEEL, die Aernoud vors(eid) vercochte deise steide met xvij sch. p. en(de) ene(n) capoen belast ghelde(n)de de(n) clooster va(n) Lo, en(de) deise rente stond eerst up de steide bezude(n) daer an, toebehore(n)de nu Jan GODSCALC daer of de kerke i chaerter heift.⁴⁰*

[Weststraat, zuidkant, van O naar W

O= de stede van Wouter Ellebode > de stede Frans van der Torre (paardestal, woonstede van zijn zoon Jan) > de stede van Willem Mannin > de stede van Roeland de Brouckere (Z van de visbanken, de Hoorne) > nog een stede van Roeland de Brouckere >> de woonstede van Jacob Moyaerd > de stede van Jacob Moyaerd (woonstede van Willem Stevin, volder) > de stede van Adriaen de Hondschotere (woonstede van Pieter Hecke) > de stede van Frans van der Torre =W]

xxi *Fransoys VAN DE(N) TORRE met zijne(n) meidepleighers gheld ij sch. p. 's iaers bezet up 't paertstal toebehore(n)de der Lewe⁴¹, daer Jan zijn zone nu woond, beweste(n) an Wouter ELLEBODEs steide, booste(n) an Willem MA(N)NINs steide, bezude(n) der strate.⁴²*

36 Gezien dit een hoekhuis genoemd wordt, moet er dan ongeveer in een midden van de westzijde van de markt een straat geweest zijn.

37 Allicht het zuidwestelijke deel van de markt, ten westen van de Vate.

38 Uit het reg. 1525-39, f° 2r1 weten we dat 't *Vannekijn* een huis was gelegen op de oostzijde van de markt, het tweede huis ten zuiden van de Halle, die op de noordoosthoek van de markt stond.

39 In het reg. 1525-39 f° 3v1, waarbij nog vermeld: *ten zuudten(de) van d(en) nieuwe Coorne marct*.

40 Dit *chaertr*e is misschien de nog steeds bewaarde oorkonde nr. 77 van 1327 omschreven in de inventaris P. DE STOOP, 'Inventaire des archives de Lo, in *Annales de la Société d'Emulation ... de Bruges*, V (1843), als: Voor *schepenen van Loo, Hannin Couse neemt in eeuwigen cheyns van den proost van Loo eene hofstede liggende in Loo, voor 18 schelen paris' s jaers*. In het reg. 1525-39 f° 3v2, expliciet vermeld als op de westzijde van de Korenmarkt en *es een backerie*. De zin over het verleggen van de rente komt ook hier voor: *in de laetste vernieuwinghe staet dat ...*

41 Is dit een huisnaam (De Leeuw)?

42 In het reg. 1525-39 f° 3v3, genoemd *benord(en) ande Beeste Marct*. Daar was ook een uitweg naar een woonst die *plach te zijne een h(er)berghen ghenae(m)pt d(en) Hert*.

xxij *Roeland DE BROUCKERE gheld iij sch. vj d. p. 's iaers, bezet up zijne steide in de Weststrate up de zuudzijde van der strate, bezude(n) de vissche bancke(n)⁴³, beweste(n) an Willem MA(N)NINs steide, booste(n) an Roelands vors(eide) steide. En(de) deize rente was verdraghe(n) va(n) Bertelmeeus VAN DE(R) ZWEYNE in dien tijde(n) gro(n)denare bij den co(n)sente va(n) de(n) heer Fra(n)soys VOLMARE deken van der kerke in dien tijde(n) va(n) ene(n) huze bachten der hand ghehete(n) de Stove up 't huys ter strate gheheete(n) de Hoorne in 't jaer M CCCC en(de) Lxi.⁴⁴*

[door dit item is een kruis getrokken en volgende tekst werd onderaan toegevoegd: *Deise rente es gheloost bij meester Jacob BUSSIN gro(n) denaere int jaer xxvj p(rese)nt meest(er) Fra(n)sois VANDEN KELNAERE met i ph(ilip)s(gulden)*]

xxiiij *Jacob MOYAERD gheld xvij d. p. 's iaers, bezet up zijne steide in de Weststrate up de zuud zijde van der strate daer nu woond Wille(m) STEVIN vuldere, beweste(n) Jacobs vors(eide) steide daer hij nu woond, booste(n) an Adriaen HONDSCOTERs steide.⁴⁵*

xxiiij *Adriaen de HONSCHOTERE gheld ij sch. vj d. p. 's iaers, bezet up zijne steide in de Weststrate, bezuden der strate, daer Pieter HECKE nu woond, beweste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, booste(n) an Fra(n)soys VAN DE(R) TORRE steide.⁴⁶*

F° 38

Onder de heerlicheide van der kerke van Lo⁴⁷

[Weststraat, noordzijde, van W naar O, beginnend buiten de Westpoort

W= de stede van Claeys Lowet > de stede van Willem Mannin > de woonstede van Pieter van der Zweyne > de Westpoort en de Noordvesten > de stede van Frans van der Torre > de stede van Pieter de Kokere > de woonstede van Diederik van der Torre > de woonstede van Frans van der Torre > de woonstede van Wulfaert Paet > de woonstede van Jan de Moor > de stede van Jan Luwet alias Plockeblome > de woonstede van Martin Coppin > de stede van Christiaen van den Abele > de woonstede van Adriaan de Ruddervync > de woonstede van Malin van der Burch (of Wouter Ellebode) > de woonstede van Roeland Vereytensoone > de stede van Vedast Claeys (woonstede van Pieter de Zot) > de stede van Jacob van de Poele (en zijn schoonzoon) > de stede van Pieter Lancbaen << de stede van Michiel de

43 Waren er stenen visbanken op de noordzijde van de Weststraat?

44 In het reg. 1525-39 niet vermeld om evidente reden: de rente was immers gelost.

45 In het reg. 1525-39 f° 3v4.

46 In het reg. 1525-39 f° 4r1.

47 De wijk Noordover, het noordoosten van Lo.

Conink (woonstede van Victor Vollaerd) < de woonstede van Michiel de Conink (op de hoek met de Kruisstraat rechts) =O]

- xxv *Willem MA(N)NIN gheld ij sch. p. 's iaers va(n) rente(n) en(de) xij d. p. va(n) 's graven cheynze, bezet up zijne steide buter Westpoorte, benoorder strate, boosten an Claeys LOWETs steide, beweste(n) an Pieters VAN DE(R) ZWEYNE steide.*⁴⁸
- xxvj *Pieter VAN DE(R) ZWEYNE gheld xij sch. p. 's iaers va(n) rente(n) en(de) viij d. p. va(n) 's graven cheynse, bezet up zijne steide daer hij nu woond buter Westpoorte, benoorde(n) der strate met ene(n) poortale in te gane in 't huus, beweste(n) der Noordveste, noord gaende up de schuere en(de) up 't brauhuus en(de) metter plaetse achterwaers met de(n) andre(n) huze(n), bezude(n) an 't clooster va(n) Lo land, booste(n) an Willem MA(N)NINs steide.*⁴⁹
- xxvij *Franchoy VAN DE(R) TORRE gheld de(n) clooster van Lo xvj d. p. 's iaers va(n) 's graven cheynse, bezet up zijne steide binne(n) der Westpoorte, booste(n) der Noordveste, benoorde(n) der strate, beweste(n) an Pieter KOKERs steide.*⁵⁰
- xxviii *Pieter DE KOKERE gheld xij sch. viij d. p. 's iaers va(n) rente(n) en(de) v d. p. 's iaers va(n) 's grave(n) cheynse, bezet up zijne steide daer hij nu woond in de Weststrate, benoorden der strate, booste(n) an Fra(n)choys VAN TORREs steide, beweste(n) an Dierijcx VAN DE(R) TORREs steide.*⁵¹
- xxix *Diederyc VAN DE(R) TORRE gheld xvj sch. p. 's iaers bezet up zijne steide daer hij woond in de Weststrate benoorde(n) der strate, booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, bewesten an Fra(n)soys VAN DE(R) TORREs steide daer hij woond.*⁵²
- xxx *Fransoy VAN DE(R) TORRE met zijne(n) meidepleighers gheld ij sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij woond in de Weststrate, benoorde(n) der strate booste(n) ant vors(eide) ass(isgnemen)t, bewesten an Wulfaerts PAETs steide.*⁵³

48 In het reg. 1525-39 f° 4v1.

49 Allicht een brouwerij want een *brauhuus* wordt vermeld. In het reg. 1525-39 f° 4v2 wordt niet meer van een brouwhuis gesproken, wel dat de huizen en hovingen noordwaarts reiken *toter beike*.

50 In het reg. 1525-39 f° 4v3.

51 In het reg. 1525-39 f° 4v4, dit is nu een huis gedekt met tegels.

52 In het reg. 1525-39 f° 4v5, dit is nu een smidse.

53 In het reg. 1525-39 f° 5r1.

De Westpoort van Lo

xxxix *Wulfaerd PAET gheld va(n) 's graven cheynse iij d. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij woond in de Weststrate, benoorde(n) der strate, booste(n) de(n) vors(eide) assignemen)te en(de) beweste(n) Jan DE MOORs steide.⁵⁴*

xxxix *Jan DE MOOR gheld iij d. p. 's iaers van 's graven cheynse, bezet up zijne steide daer hij woond in de Weststrate, benoord(en) der strate, booste(n) an 't vors(eide) assignemen)t en(de) beweste(n) an Jan LUWETs steide.⁵⁵*

F° 38v

54 In het reg. 1525-39 f° 5r2.

55 In het reg. 1525-39 f° 5r3.

Ond(er) de heerlicheide va(n) der k(erc)ke

xxxij Maertin COPPIN gheld xxvij sch. vij d. p. 's iaers en(de) ene(n) capoen up zijne steide daer hij woond in de Weststrate, benoorde(n) der strate, booste(n) an Jan LUWETs alias PLOCKEBLOMEs steide, booste(n) [moet dit niet zijn: bewesten ?] an Christiaens VAN DE(N) ABELEs steide en(de) deise rente staet up zijn huus en(de) up de hovijnghe bachten daer an toter beike.⁵⁶

xxxiiij Adriaen DE RUDDERVIJNC en(de) zijn broed(er) gheld viij sch. p. 's iaers en(de) ij d. o. van 's grave(n) cheyns, bezet up zijne steide daer hij woond in de Weststrate, benoorde(n) der strate, booste(n) an Christiaens VAN DE(N) ABELE steide, beweste(n) an Malins VA(N) DER BURCHs steide.⁵⁷

xxxv Malin VAN DER BURCH of Wouter ELLENBODE ghelde(n) Lij d. p. 's iaers va(n) 's graven cheyns, bezet up de steide daer Malin vors(eid) nu woond in de Weststrate, benorde(n) der strate, booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, beweste(n) an Roeland VEREYTE(N)SOONS steide.⁵⁸

xxxvj Roeland VEREYTE(N)SONE gheld i d. p. 's iaers va(n) 's grave(n) cheynse, bezet up zijne steide daer hij woond in de Weststrate benorde(n) der strate, booste(n) an 't vors(eid)e ass(ignemen)t, beweste(n) an Vedast CLAEYS steide daer Pieter DE ZOT nu woond.⁵⁹

xxxvij Vedast CLAEYS gheld xi d. p. 's iaers va(n) rente(n) en(de) i d. p. va(n) 's graven cheynse, bezet up zijne steide daer nu woond Pieter DE ZOT in de Weststrate, benoorde(n) der strate, booste(n) an 't vors(eid)e ass(ignemen)t, beweste(n) an Jacobs VAN DE(N) POELE steide.⁶⁰

[dit item is doorkruist en eronder staat volgende tekst bijgeschreven:
dese rente van xj d. en(de) i d. van 's graven cheyns syn gheloost bij Jan GODSCALC o(m)me de so(m)me van xxiiij sch. p(a)r(isis) int jaer XV.C en(de) xxv den ix-en in wedemandt.]

xxxviiij Jakemaerd VAN DE(N) POELE met zijne(n) behuwe(n)de zone Roeland f(i)liu)s Andries HOOLPIJPE gheld xiiij sch. p. 's iaers en(de) ene(n)

56 In het reg. 1525-39 f° 5r4.

57 In het reg. 1525-39 f° 5r5.

58 In het reg. 1525-39 f° 5v1, hier is de rente genoteerd als ij d. p.

59 In het reg. 1525-39 f° 5v2.

60 In het reg. 1525-39 niet voorkomend omdat de rente gelost werd op 9 juni 1525 (28 dagen voordat met het opmaken van de nieuwe legger werd begonnen).

capoen bezet up zijne steide staende in de Weststrate, benoorden der strate, booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, beweste(n) Pieter LANCBAENs steide.⁶¹

xxxix Michiel DE CONIJNC gheld xxij sch. vij d. p. 's iaers van rente(n) en(de) i d. p. va(n) 's graven cheynse, bezet up zijne steide daer hij woond in de Weststrate, benoord(en) der strate up de(n) rechte(r) houc van der Cruusstrate, booste(n) an Michiel vors(eid) steide daer Victor VOLLAERD woond, bezude(n) an Herbrechts BLARINs steide.⁶²

**[Kruisstraat, westkant, van Z naar N,
kant tegenover de kerkgracht rond het kerkhof**

Z= de stede van Herbrecht Blarin > de stede van Gadifeer Brand (geheten de IJnghele) > de stede van Jacob Gheertsoons (geheten de Huweroen) > de stede van Michiel Waghemaker (woonstede van Jan Vlamync, schoolmeester, geheten Velgenburch of de Wullelhalle) > de stede van Pieter Donche jr. (met een gang in het noorden) > de stede van de kerk en de dis van Lo > de woonstede van Lambrecht Delvers (hoekhuis met de Rozestraat) =N]

xL Herbrechts BLARIN gheld an 's graven cheynse i d. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij woond, beweste(n) der strate en(de) der Kercgracht, benord(en) an 't vors(eid)e ass(ignemen)t, bezude(n) an Gadifeer BRANDs steide die van oude(n) tijde de(n) IJnghele ghehete(n) es.⁶³

F° 39

Ond(er) de h(eer)licheide va(n) d(er) k(erc)ke

xLi Gadifeer BRAND gheld iij d p. 's iaers van 's graven cheynse, bezet up zijne steide heet de(n) IJnghele, beweste(n) der strate en(de) der Kercgracht, benoorde(n) an Herbrecht BLARIN steide, bezude(n) Jacob GHEERTSOONS steide.⁶⁴

xLii Iacob GHEERSS(ONE) gheld xiiij sch. viij d. p. 's iaers va(n) rente(n) en(de) iij d. o. va(n) 's grave(n) cheynse, bezet up zijne steide, beweste(n) der Kercgrachte en(de) der strate, benorde(n) an Gadifeer BRANDs steide de(n) IJnghele ghehete(n) van ouden tijde(n), bezude(n) an Michiel WAGHEMAKERS steide. De welke rente naer de(n) inhoud(e) va(n) de oude(n) boucke(n) wijle eer stond up den IJnghele en(de) was verleyd bij

⁶¹ In het reg. 1525-39 f° 5v3.

⁶² In het reg. 1525-39 f° 5v4, toen verdeeld over twee huizen elk voor de helft.

⁶³ In het reg. 1525-39 f° 5v5.

⁶⁴ In het reg. 1525-39 f° 6r1, ook *den Inghel* genoemd

Karels BUDSEEL en(de) dat bij de consente va(n) de(n) kilwaerd(er) voors(eid) up de steide va(n) Jacob GHEERSSONE als bove(n). (ghehete(n) va(n) oude(n) tijde(n) de(n) Huweroen).⁶⁵

xLiii Michiel DE WAGHEMAKERE gheld xxx sch. p. 's iaers va(n) rente(n) en(de) vj d par(isi)s van 's grave(n) cheynse, bezet up zijne steide daer nu woond meester Jan VLAMYNC de schoolmeestre, beweste(n) de(n) kerchove en(de) der strate, benoord(en) an Jacob GHEERSS(OONE) steide, bezude(n) an Pieter DONCHES steide, ende heet va(n) oude(n) tijde(n) Velghe(n)burch en(de) de Wullehalle en(de) ons ass(ignemen)t spreict up 't principale huus, up de stalle(n) en(de) scheure(n), benord(en) daer an en(de) met de(n) hovijnghe(n) en(de) schuere(n) westwaerd strecke(n)de tote der beike.⁶⁶

xLiiii Pieter DONCHE gheld xxviii sch. p. 's iaers va(n) rente(n) en(de) v d. p. 's iaers va(n) 's grave(n) cheynse, bezet up zijne steide, beweste(n) de(n) kerchove en(de) der strate, benord(en) an 't vors(eide) ass(ignemen)t en(de) bezude(n) an der kerke(n) en(de) 's dischs huus van Lo, en(de) dit ass(ignemen)t heift ene(n) ganc up de noordzijde daer in begrepe(n).⁶⁷

xLv De kerke en(de) de disch va(n) Lo ghelde(n) xiiii sch. p. 's iaers, bezet up haerlieder steide, beweste(n) de(n) kerchove en(de) der strate, benoorde(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, bezude(n) in Lambrecht DELVERs steide, verkend dus bij kerckmeesters en(de) dischmeesters voor justicien als bove(n) in 't eerste blat van deize(n) boucke van der renten.⁶⁸

xLvj Laambrecht DE DELVERE gheld v d. p. 's iaers van 's grave(n) cheynse, bezet up zijne steide daer hij woond en(de) es 't houchhuus, bezude(n) der Rozestrate, beweste(n) der kerchove en(de) de strate, benoorde(n) an 't vors(eide) assignement.⁶⁹

[Rozestraat, zuid(-west)kant, van ZO naar NW

ZO= land van Jan de Moor (vroeger een oliemolen, W en N van een beek) > huisje van Jan de Moor > de stede van Jan Boudin =NW]

xLvij Jan DE MOOR met zijne(n) kynde gheld iij sch. ix d. p. 's iaers, bezet up ene plecke landts ten westende va(n) der Rozestrate daer de olyemeulene

65 In het reg. 1525-39 f° 6r2, ook *den Huweraen* genoemd.

66 In het reg. 1525-39 f° 6r3, ook geheten *den Velghenburch*, met de *Wulle halle* ten noorden daarvan en westwaarts strekkend tot in *den waeter pit*.

67 In het reg. 1525-39 f° 6r4.

68 In het reg. 1525-39 f° 6r5.

69 In het reg. 1525-39 f° 6v1.

*stond, daer nu de poorte en(de) zij(n) coestalle(n) up staen, beweste(n) en(de) benorde(n) der beyke, booste(n) der Noordveste.*⁷⁰

[door dit item is een kruis getrokken en de volgende tekst werd er onder bijgeschreven: *dit es ghelost*]

*xLvij De selve gheld viij sch. p. 's iaers, bezet up ene plecke lands bet noord daer an, daer i huzekin op staet, booste(n) der Noordveste, bezude(n) an Jan BOUDINs steide.*⁷¹

[door dit item is een kruis getrokken en de volgende tekst werd er onder bijgeschreven: *dit es ghelost*]

F° 39v

Ond(er) de h(eer)liche de van [lege tekst]

[Rozestraat, noord(-oost)kant, van NW naar ZO

NW= de stede van Wijd Stalin (hoekhuis noord in de Rozestraat, west van de Zuivelmarkt)
>de stede van Hemerijc van Hodonc = ZO]

*xLix Wijd STALIN gheld xxiiij sch. p. 's iaers va(n) rente(n) en(de) vj d. p. 's iaers va(n) 's grave(n) cheynze, bezet up zijne stede daer hij woond en(de) es 't houchuus, benorde(n) an de Rozestrate, beweste(n) der Zuuvelmarct,⁷² bezude(n) an Hems VAN HODONCs steide.*⁷³

[Rijke Hoekstraatje, westkant, van Z naar N

Z= de woonstede van Pieter Wilsin > de woonstede van Hemerijc van Hodonc > de woonstede van Pieter Wilsin > de woonstede van Jan Boudin (ZO van de vesten) =N]

*L Hemerijc VAN HODONC gheld xxiiij sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij woond in den Rijke houc, benorde(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, bezude(n) an Pieter WILSINs steide.*⁷⁴

*Li Pieter WILSIN gheld xxix sch. p. 's iaers va(n) rente(n) en(de) ix d. p. 's iaers van 's grave(n) cheynse, bezet up zijne steide daer hij woond in de Ricke(n) houc, benord(en) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, beweste(n) an den Rijke(n) houc straetkin.*⁷⁵

70 In het reg. 1525-39 niet voorkomend omdat de rente gelost werd.

71 In het reg. 1525-39 niet voorkomend omdat de rente gelost werd.

72 Ook Eiermarkt genoemd, gelegen langsheen de noordzijde van het kerkhof.

73 In het reg. 1525-39, f° 6v2, hier genoemd *benoord(en) ande Rozestraete, bewesten der Eyermarkt*, waaruit volgt dat de Zuivelmarkt en de Eiermarkt synoniemen zijn.

74 In het reg. 1525-39, f° 6v3.

75 In het reg. 1525-39, f° 6v4.

Lii *Jan BOUDIN f(i)liu)s Renaeuds gheld xxv sch. ij d. p. 's iaers van renten en(de) iiiij d. p. 's iaers va(n) 's grave(n) cheynse, bezet up zijne steide daer hij woond met al de(n) hove(n) in den Rijke(n) houc, bezude(n) en(de) boosten an de veste, beweste(n) an Pieter DONCHES [doorstreept: steide] schuere, benorde(n) an Pieter WILSINs hovijnghe en(de) steide.⁷⁶*

[Rijke Hoekstraatje, oostkant, van N naar Z

N= de stede van Pieter Donche jr. > de stede van Boudin de Coninc > de woonstede van Pieter de Messere > de stede van Pieter de Messere | de woonstede van Ruebin Pecsteen > de stede van Hemerijc van Hodonc > de stede van Wilgemijnnc [Budsin], weduwe mr. Pieter Donche sr. (woonstede van Gadifeer Brand, hoekhuis) =Z]

Liiij *Boudin DE CONIJNC gheld x sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij woond met al den hove(n) daer toe behorende, bezude(n) an Pieter DONCHES hoivinghe en(de) steide, benoorden an Pieter DE MESSERE steide, booste(n) in 't Rijke houc straetkijn.⁷⁷*

Liiij *Pieter DE MESSERE gheld viij sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij woond, bezude(n) an Boudin CONIJNGHES steide, benorde(n) an Pieters vors(eid) steide, booste(n) an 't Rijke houc straetkin.⁷⁸*

Lv *De zelve gheld xvj sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide staende bezude(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, benorde(n) an Ruebin PECSTEENS steide, booste(n) an 't Rijke houcs straetkijn.⁷⁹*

Lvj *Ruebin PECSTEEN gheld viij sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij woond, bezude(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, benoorde(n) an Hems VAN HODONCs steide, booste(n) an 't Rijke houcs straetkin.⁸⁰*

Lvij *Hemerijc VA(N) HODONC gheld xij sch. viij d. o. p. 's iaers, bezet up zijne steide, bezude(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, benorde(n) an Wilgemijnnc DONCHES steide, booste(n) an de(n) Rijke houc.⁸¹*

F° 40

de k(er)ke va(n) Lo

76 In het reg. 1525-39, f° 6v5.

77 In het reg. 1525-39, f° 7r1.

78 In het reg. 1525-39, f° 7r2.

79 In het reg. 1525-39 verenigd met het volgende assignement.

80 In het reg. 1525-39, f° 7r3 verenigd met het vorige assignement.

81 In het reg. 1525-39, f° 7r4.

Lvijj *Wilgemijnc, de w(edew)e meester Pieter DONCHES gheld vij sch. xi d. o. p. 's iaers, bezet up huere stede daer Gadyfeer BRAND nu woond in de(n) Rijke(n) houc en(de) es 't houchuus, bezude(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, booste(n) an 't Rijke houc straetken, benoorde(n) der strate en(de) der kerckgracht, beweste(n) an der w(edew)e vor(seid) steide.*
82

[Zuivelmarkt, noordkant, van W naar O

W= de stede van Wilgemijnc [Budsin], weduwe meester Pieter Donche sr. > de stede van Wilgemijnc [Budsin], weduwe meester Pieter Donche sr. =O]

Lix *De zelve gheld xij sch. ij d. o. p. 's iaers, bezet up hare steide, booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, beweste(n) an hare steide, benoorde(n) der strate, en(de) der kerkgracht.*⁸³

[Noordstraat, westkant, van Z naar N

Z= woonstede van Gregoris van Polinchove (hoekhuis Zuivelmarkt-Noordstraat, geheten den Hazent, tegenover de kloosterpoort) > de stede van de w^e van mr. Pieter Donche sr. en haar zoon Pieter Donche jr. (woonstede van Joris de Brede) > de woonstede van Casin de Blic > de stede van Pieter Donche jr (west tegenover de kloostermuur) > de stede van Jorijs Stasin (woonstede van Lauwers de Korte, kerkmolenaar) (west tegenover de kloostermuur) > de woonstede van Jorijs Stasin (west tegenover de kloostermuur) > de woonstede van Pieter Donche jr en zijn moeder [w^e Pieter Donche sr.] > einde van de Noordstraat > de Noordvesten = N]

Lx *Gregoris VAN POLINCHOVE gheld ij Lb. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer hij woond en(de) es 't houc huus ghehete(n) de(n) Hazent voor de clooster poorte, beweste(n) der Noordstrate jeghe(ns) de Zuivel maerct en(de) der kerckgracht, bezuude(n) an der w(eduwe) meester Pieter DONCHES steide.*⁸⁴

Lxi *Pieter DONCHE gheld vij sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide in de Noordstrate d(ae)r nu Jorijs DE BREDE woond, beweste(n) der strate, benoorden an 't vors(eide) ass(ignemen)t, bezude(n) Cazin BLIEX steide.*⁸⁵

82 In het reg. 1525-39, f° 7r5, opgesplitst in twee huizen, waarvan één uitgebaat door Pieter Boudin.

83 In het reg. 1525-39, f° 7v1, nu in bezit van *mijn heere Cornelis de Sceppere ca(usa) uxoris*. Dit betreft Cornelius Duplicius de Schepper, gehuwd met Elizabeth Donche, dochter van meester Pieter. Zij huwden begin december 1528 (P. DONCHE, *Geschiedenis en genealogie der familie Donche*, Berchem, 2004, I, p. 303). Dit register moet dus van na die datum dateren.

84 In het reg. 1525-39 f° 7v2.

85 In het reg. 1525-39 f° 7v3 maar hier wel gebracht van 8 op 16 sch. p. jaarlijkse rente, omdat het stuk land waar de loods op staat van de gebruiker van dit perceel, vroeger hoorde bij het huis ten noorden daarvan.

- Lxij *Cazin DE BLIEC gheld xxiiij sch. p. 's iaers en(de) ene(n) cappoen, bezet up zeine steide daer hij woond in de Noordstrate, beweste(n) der strate, bezude(n) Pieter DONCHES steide [verwijst naar het volgende item, nr. Lxiiij], benorde(n) an de vors(eide) Pieters steide. [verwijst naar het vorige item, nr. Lxi]⁸⁶*
- Lxiiij *Pieter DONCHE gheld x sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide staende in de Noordstrate, beweste(n) der clooster muere, benoorde(n) an Casin BLIECX steide, bezude(n) an Jorijs STASINs steide.⁸⁷*
- Lxiiiij *Jorijs STASIN gheld viij sch. iiij d. p. 's iaers en(de) ene(n) cappoen 's iaers, bezet up zijne steide daer nu woond Lauwers DE KORTE der kerke(n) muelnare in de Noordstrate, beweste(n) der strate en(de) den clooster muere(n), benoord(en) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, bezude(n) Jorijs vors(eid) steide daer hij wonachtigh es.⁸⁸*
- Lxv *De zelve gheld xiiij sch. p. 's iaers gheld up zijne steider daer hij nu woond in de Noordstrate mette(n) hoven, booste(n) d(ae)r an ter strate waerd, daer Jorijs vors(eid) nu i huus ghemaect heift, beweste(n) der strate en(de) der clooster muere(n), bezude(n) an Pieter DONCHES en(de) zijner moeder steide en(de) benoorden an Jorijs vors(eid) steide.⁸⁹*

F° 40v

Ond(er) de h(eer)licheide va(n) d(er) k(er)ke

- Lxvi *Pieter DONCHE en(de) zijn moeder ghelde(n) xxxviiij sch. iiij d. en(de) iiij cappoenen 's iaers, bezet up haerleider steide daer zij nu wone(n), staende ten noordende van der Noordstraete met al de(n) huzen en(de) hove(n) va(n) vore(n) tot achtre der vors(eide) steide toebehorende, bezude(n) an de Noordveste, benoord(en) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, beweste(n) der strate en(de) der cloostermueren.⁹⁰*

86 In het reg. 1525-39 f° 7v4 maar hier wel van 24 op 16 sch. p. gebracht.

87 In het reg. 1525-39 f° 7v5.

88 In het reg. 1525-39 f° 8r1.

89 In het reg. 1525-39 f° 8r2

90 In het reg. 1525-39 f° 8r3, daar woont nu Pieter Boudins.

[Ooststraat, noordkant, van W naar O⁹¹

(al deze huizen hebben achter zich aan hun noordkant de kloostermuur)

W= het kerkhof > Pieter Donche jr. > de woonstede van Tanneke Voghelaere > de stede van Jorijs Moenaerd > de woonstede van Jan de Zomere > de stede van Percheval Wijd > de stede van Percheval Wijd > de woonstede van Percheval Wijd > de stede van w^e Pieter Vierins (woonstede van Jan Mestach) > het oosteinde van de straat =O]

Lxvj⁹² Pieter DONCHE gheld v sch. p. 's iaers, bezet up zeine steide staende in d' Ooststrate, booste(n) den kerchove, benoorde(n) der strate, beweste(n) an Tanneken Voghelaere(n) steide, bezuden der cloostermuere(n) en(de) hovijnghen.⁹³

Lxvij Tannekin VOGHELAERE(N) gheld iij sch. iij d. p. 's iaers, bezet up zijne [sic!] steide d(aer) zoe woond booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, beweste(n) an Jorijs MOENAERDs steide, benord(en) der strate, bezude(n) an der cloostermuere(n) en(de) hovijnghe(n).⁹⁴

Lxviii Jorijs MOENAERD gheld v sch. ix d. p. 's iaers an re(n)te(n) en(de) i d. an 's grave(n) cheyns, bezet up zijne steide daer hij woond in d' Ooststrate, benorde(n) der strate, booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, beweste(n) an Jan DE ZOMERE steide, bezud(en) an der cloostermueren en(de) hovijnghen.⁹⁵

Lxix Jan DE ZOMERE gheld viij sch. iij d. p. 's iaers up zijne steide daer hij woond in de Ooststrate, benoord(en) der strate, booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, bezude(n) der cloostermueren en(de) hove(n).⁹⁶

Lxx Perchevale WIJD gheld viij sch. 's iaers en(de) ene(n) cappoen, bezet up zijne steide in d' Ooststrate beooste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, benorde(n) der strate, beweste(n) an zijnen steide, bezude(n) der cloostermuere(n) en(de) hoven.⁹⁷

Lxxi De zelve gheld vj sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide in de Ooststrate, booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, benorde(n) der strate, beweste(n)

91 De huizen aan de noordkant kwamen met hun achtertuinen tot tegen de (zuidelijke) kloostermuur.

92 Lees: Lxvj-bis, er is hier immers een foutief dubbel gebruik van nr. Lxvj, voor zowel een assignement aan het noordeinde van de Noordstraat als (een heel eind verder) één aan het begin van de Ooststraat.

93 In het reg. 1525-39 f° 8r4.

94 In het reg. 1525-39 f° 8r5.

95 In het reg. 1525-39 f° 8r6.

96 In het reg. 1525-39 f° 8v1.

97 In het reg. 1525-39 f° 8v2.

*an zijne steide daer hij woond, bezude(n) der cloostermuere(n).*⁹⁸

Lxxij De zelve gheld i d. p. 's iaers va(n) 's grave(n) cheynse, bezet up zijne steide d(ae)r hij woond, booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, beweste(n) an der w(eduw)e Pieter VIERINS steide, benoorden der Ooststrate, bezude(n) an der cloostermuere(n) en(de) hoven.⁹⁹

Lxxiiij De w(eduw)e Pieter VIERINS gheld x sch. p. 's iaers van rente(n) en(de) vj d. va(n) 's grave(n) cheynse, bezet up hare steide daer Jan MESTACH nu woond, in de Ooststrate, benoorden an d(e)r strate ten oostende van der Ooststrate, booste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t, bezude(n) an der cloostermuere(n), beweste(n) an 't zuud muer stic.¹⁰⁰

F° 41

In de prochie van Lo In 't Poort houcsken de Westwa(n)delaers houc

[de Poorthoek (1501)]

i *Meester Jacob CLAEY gheld xvij sch. i d. p. 's iaers, bezet up vij lijne(n) leens liggende in de prochie van Lo, booster Zuudpoorte, benoorde(n) der strate, booste(n) der veste, bezude(n) en(de) beweste(n) an Vedast CLAEYS leen, dus verkend bij meester Jacob vors(eid) in 't jaer M. vijf honderd een ... de(n) xvij-te dach van Meye.¹⁰¹*

De West Wandelaers houc

[de Westwandelaershoek, van de Lodijkbrug¹⁰² naar de Westpoort]

i *De steide van Lo gheld vj sch. p. 's iaers, bezet up i ghemet en(de) xxxj r(oede)n lands liggende in de(n) houc ter Lobrigghe daer nu Jan CLOBBARD woond, booste(n) an den Lo dijc.¹⁰³ benorde(n) der strate die va(n) der Lobrigghe loopt ter Westpoorte waerd, bezude(n) an 't clooster van Lo land, en(de) es nu een boomgaerd.¹⁰⁴*

ii *Mijn joncfrauwe w(eduw)e va(n) Jan BUDSINS gheld xiiij sch. p. 's iaers,*

98 In het reg. 1525-39 f° 8v3.

99 In het reg. 1525-39 f° 8v4.

100 In het reg. 1525-39 f° 8v5 nog vermeld als ten westen grenzend *an mijns heere(n) van Loo zuudt muerstic*.

101 In het reg. 1525-39 f° 9v1 wordt vermeld dat nu 2 gemeten ervan leengrond zijn.

102 Allicht de brug over het kanaal van Veurne naar de IJzer van waar een straat leidt naar de markt van Lo (de Weststraat).

103 Verml. de oostelijke oever van het kanaal Veurne-IJzer.

104 In het reg. 1525-39 f° 9v2.

Kaart uit 1958 van de gemeente Lo met enkele toponiemen
(uit: N.N., *Dit is West-Vlaanderen. Steden - Gemeenten - Bevolking*, 3 vols.,
Provinciebestuur, Brugge, 1958)

noord west van hare steide, strect oost en(de) west, booste(n) an den Lo dijc, bezude(n) an Pieter DE ZOTs drevekin, en(de) es de(n) uutwech va(n) Pieters vors(eid) lande, ligghe(n)de booste(n) an de ij lijne(n), benorde(n) an mijns here(n) va(n) der Capelle land.¹⁰⁶

- iii) Pieter DAVID gheld xvij d. p. 's iaers, bezet up anderhalf ghemet lands es te weitene de hofsteide daer nu Michiel VA(N) ARENDONC woond mette(n) sticke, booste(n) hove, benoorde(n) in 's dischs va(n) Lo land,

106 In het reg. 1525-39 f° 9v4

*bezude(n) an Pieters ZOTs land, booste(n) an Michiel DE CONIJNGHES land, beweste(n) an Pieter DAVIDs land.*¹⁰⁷

F° 41v

De Oost Wandelaers houc ('t zuud en(de) noord Eighewerp)

[de Oostwandelaarshoek]

- i *Jacob BULFIER gheld ij sch. p. 's iaers, bezet up ij ghemeite lands es te weitene de hofsteide daer Jacob SCHEURLINs steide up staet, daer hij woond, mette(n) sticxkijn, booste(n) hove, oost gaende toter strate, benoorde(n), bezude(n) en(de) booste(n) an 's cloosters van Lo land, beweste(n) [niet verder ingevuld]*¹⁰⁸

Lo Westover 't zuud Eyghewerp

[Lo Westover, Zuid Eyghewerp]

- i *Maertin DE FONTENY gheld xx d. p. 's iaers, bezet up zijne steide d(er) met vj ghemeite(n) en(de) een lijne lands al noord va(n) der Lobrigghe ghehete(n) va(n) oude(n) tijde(n)n 't Craeyhof daer nu Pieter DE HAEC woond, de hofsteide met al de(n) hove, beweste(n) an de Logracht,¹⁰⁹ en(de) voort o(m)me in zijn land.*¹¹⁰
- ii *Fransoys ZA(N)NEKIN, Sebastiaen WEYSIN en(de) 't kijnd Andries LYEBAERDS ghelde(n) viij sch. iiij d. p. 's iaers, bezet up vijf lijne(n) en(de) i half lands, liggende in een stic van ij ghemeiten p(re)ter Lxxv r(oede)n strect zuud en(de) noord up de west zijde va(n) de(r) sticke, booste(n) an Fransoys vors(eid) en(de) zi[n]er meidepleighers land en(de) bezude(n) an Fra(n)soys vorseid) cu(m) suis land, dat men heet de Mostaerdbilc, benorde(n) an Maerten DE FONTENIJS land.*¹¹¹

't noord Eyghe(n)werp¹¹²

[de grens Lo en Pollinkhove, weg naar Clairmarais]

107 In het reg. 1525-39 f° 10r1.

108 In het reg. 1525-39 f° 10r2 wordt nog vermeld: *benoorde Weghescede*.

109 Allicht de naam voor het kanaal Veurne-IJzer.

110 In het reg. 1525-39 f° 10r3 met hoofding *Westovere 't zuudt Eywaerp*.

111 In het reg. 1525-39 f° 10r4.

112 Het noordelijke deel van de Westwandelaarshoek en zich uitstrekkend over beide oevers van het kanaal Veurne-IJzer.

- i Joos CLAEYSSONE [de rest van de regel is blanco, wellicht hoorde hier nog één of meer namen te staan (let op het meervoud van het werkwoord)] *ghelde(n) xijj sch. viij d. p. 's iaers, bezet up vj ghemeite lands, booste(n) an Joos vors(eid) steide, en(de) booste(n) der dilf daer Lo en(de) Polinchove schede(n),¹¹³ in 't welke land staet een wal, met de(n) sticke, benoorde(n) walle heet 't Kamerstic, mette(n) driehoucke bet oost daer an, benord(en) an de Claermarasch wech.¹¹⁴*
- ij Boudin LA(M)MIN en(de) Werin 't kijnd Jacob HEYNRIJCX *ghelde(n) iij sch. p. en(de) ij witte he(n)ne(n) 's iaers, bezet ip x lijne(n) lands, benoorde(n) an haerlied(en) steide, beweste(n) an de Logracht, booste(n) an der w(eduw)e en(de) der kijnd(ren) La(m)min REYNGOOTs corneschuld land, bezude(n) an Jan CORTBEENS land.*¹¹⁵

F° 42

De Reynaerds houc, 't West en 't Oost Oude land

- i Maertin URBAEN *gheld ij sch. p. 's iaers, bezet up ij lijne(n) lands ligghe(n)de ter poorte, beweste(n) en(de) bezude(n) der veste en(de) es e(en) driehouc strect zuud en(de) noord, benorde(n) der dreive ghehete(n) va(n) oude(n) tijde(n) 't Dul straetkin, booste(n) an 's cloosters va(n) Lo land, daer de verwer Michiel MESPLO up woond.*¹¹⁶

[grens Lo en Pollinkhove]

- ii De w(eduw)e meester Gillis PATIJNS, Walrave VAN STEENBURCH, Rijke DE GRAVE en(de) meer and(er) *ghelde(n) vichtich sch. p. 's iaers, bezet up Lxj ghemeite(n) en(de) ij lijne(n) lands al zuud van der steide va(n) Lo, te weitene de hofsteide daer Rijke DE GRAVE up woond, met de(n) lande daer toe behore(n)de, beweste(n) en(de) benorde(n) an 't straetkin en(de) benorde(n) en(de) booste(n) der dilf daer Lo en(de)*

113 Ten westen van het kanaal Veurne-IJzer, gracht die de grens vormt tussen de parochies Lo en Pollinkhove, allicht de huidige Zavelbeek, die nog steeds een stuk grens uitmaakt tussen Lo en Pollinkhove.

114 De weg van Lo leidend naar de Cisterciënzerabdij van Clairmarais ten noordoosten van St.-Omaars (St.-Omer, dépt. Pas-de-Calais, Fr.). In het reg. 1525-39 f° 10v1 worden zes eigenaars vermeld voor die 6 gemeten in Lo, die ten oosten ligt van hun *ghemen(en) steide die in Poll(inchove) staet*. Dit stuk werd *verkent bij Karels Clay als erfachtich en(de) pachter en(de) ooc betaelt hebbende den vij-en in hoymaent xv.C xxv*.

115 In het reg. 1525-39 f° 10v2 wordt nog vermeld dat dit perceel in zijn zuudoosthoek komt tot tegen een brug over de Lo gracht en ook *verkent bij Weerin Mestach de(n) vij-en in hoymae(n)t xv.C xxv*.

116 In het reg. 1525-39 f° 10v3 vermeld als *ligghende ter Westpoorte* en dat er nu een brouwerij op staat en dat het *es 't pruu(men)hof en(de) 't waermoes hof*.

Polinchove scheden.¹¹⁷'t West Oudeland

- i Christiaen MEWIN gheld xLviiij sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide daer nu woond Jorijs VAN DE(N) DRIESSCHE, noord va(n) Slopgate¹¹⁸ met vj ghemeite en(de) ij lijne(n) lands te weitene de hofsteide met al de(n) hoven en(de) met ene(n) sticke, benorde(n) hove, booste(n) an den Lo dijc, beweste(n) an mijns here(n) va(n) der Capelle land, bezude(n) an Christiaens vors(eid) land.¹¹⁹

't Oost Oudeland**[Sint-Rijkersstraat]**

- i Claey DE LEWE met zijne(n) meidepleighers gheld ij Lb par(is)s 's iaers, bezet up ene steide met vj ghemeite(n) lands daer Diederijc PUECTIER nu woond, noord va(n) Couds bome briggh,¹²⁰ beweste(n) an de S(in)t Rijq(iers) strate,¹²¹ omtrent der steide en(de) naest d(er) steide vors(eid) in 't Oost Oude land.¹²²
- ii Cornelis VAN SCHORE(N), Jacob DE LATHAUWERE en(de) meer andre ghelde(n) viij sch. p. 's iaers, bezet up ene steide met viij ghemeite(n) lands daer Jacob vors(eid) nu woond, metten lande beweste(n), booste(n) en(de) benord(en) hove, beweste(n) en(de) bezude(n) der strate an de(n) Crync, benord(en) an Jan ZUELHOOFDs land.¹²³

F° 42v

117 In het reg. 1525-39 f° 10v4.

118 Een beek (vaart?) die van in Nieuwkapelle door heel het noordelijke deel van de parochie Lo loopt en uitmondt in het kanaal Veurne-IJzer. Langsheen deze vaart loopt vanaf de Rozendaalbrug een straat tot aan het kanaal.

119 In het reg. 1525-39 f° 11r1.

120 Thans Kousseboombrug: brug over de Slopgatvaart.

121 Wellicht de straat langsheen die Slopgatvaart, die in 1499 nog via een toen nog bestaande tweede brug over het kanaal Veurne-IJzer (ten noorden van de huidige Lo brug) naar het dorp Sint-Rijkers liep. In het reg. 1525-39 wordt die tweede brug over de 'Lo gracht' vermeld bij het tweede perceel in het Noord Eyghenwerp (f° 41v), dat, gelegen ten westen van het kanaal, met zijn zuidoosthoek tot tegen die brug kwam.

122 In het reg. 1525-39 f° 11r2, hier genoemd *beweste(n) ande Rijn strate*.

123 In het reg. 1525-39 f° 11r3 worden negen personen en nog diverse gilden als eigenaars vermeld, waaronder 't kijnt Pieter Bladelins en de we(duw)e meester Pieter Lauwerijns. Deze laatste betreft Elizabeth Donche, weduwe van meester Pieter Laurin (+ 27 februari 1522), die begin december 1528 hertrouwde met Cornelius Duplicius de Schepper (zie ts. *Westhoek*, 2000). Deze hofstede omvatte o.a. stukken land *bezuud(en) en(de) bewesten a(n) de straete die loopt van Roze(n)daele naer de(n) Galchille recht inden Crijnc*.

*'t Oost Oude land***[de Armenhoek]**

- iiij *Jan ZUELHOOFDS gheld xx sch. p. 's iaers, bezet up vij lijne(n) lands ligghe(n)de bezude(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t en(de) zijn ij stics streckende oost en(de) west, booste(n) an Jan vors(eid) woesten walkin, beweste(n) an de strate, benorde(n) an Joos CLAEYSS(ONE) land en(de) dit land gheld de(n) clooster van de(n) Dunen rente.¹²⁴*
- iiij *De zelve gheld v sch. ij d. p. 's iaers, bezet up ij ghemeite(n) lands ligghe(n)de in 't Oost Oude land al west van de(n) woesten walkins stic, streckt oost en(de) west, booste(n) an Jan vors(eid) land, dat me(n) heet den Aerme(n) houck, benorde(n) an 't clooster va(n) Eversams land, bezude(n) an Cornelis VA(N) SCHORE(N) en(de) zi[n]er meidepleghers land.¹²⁵*
- v *Joos CLAEYSSONE gheld iiij sch. p. 's iaers, bezet up onderhalf ghemet lands daer zijne steide up staet, daer Christiaen FOORT nu woond, metter dreive toter strate met de(n) dreive sticke, benoorden daer an, bezude(n) an Jan ZUELHOOFDS woesten walkin, daer de Raed up woonde.¹²⁶*
- vj *Adriaen VA(N) DE(R) ZWEYNE f(iiliu)s Christoffels gheld xij d. p. 's iaers, bezet up vijf lijne(n) land p(re)ter ix r(oede)n ligghe(n)de in 't Oost Oude land, noord oost va(n) Adriaen vors(eid) steide, daer Claeyss AERNOUD nu woond, bezude(n) an 's dischs van Alveri(n)chem land in 't zelve stic, booste(n) an 't clooster va(n) Eversams land, beweste(n) an Joos CLAEYSSOONS woeste(n) walkin, benoord(en) an Adriaen vors(eid) land, up 't welke vors(eid) land heift de cloost(er) van Sijnte Wi(n)ocsbeghe ij sch. vh d. p. 's iaers.¹²⁷*
- vij *Jan CLAEY f(iiliu)s Willems gheld iiij sch. p. 's iaers, bezet up onderhalf ghemet lands ligghe(n)de in 't Oost Oude land, noord va(n) zijner steide daer hij woond, strect oost en(de) west over i stic benorde(n) de(n) hove, beweste(n) an de strate, bezude(n), benorde(n) en(de) booste(n) an Jans vors(eid) land, en(de) es een crom stic up de noordzijde.¹²⁸*

124 In het reg. 1525-39 f° 11v1.

125 In het reg. 1525-39 f° 11v2.

126 In het reg. 1525-39 f° 11v3.

127 In het reg. 1525-39 f° 11v4.

128 In het reg. 1525-39 f° 12r1 wordt vermeld dat dit met het oosteinde strekt aan de straat die loopt van Rozendaele brigghen ten Galchille waert.

viii *Adriaen DE BAERT gheld iiij sch. p. 's iaers, bezet up iiij ghemeite(n) lands ligghe(n)de in 't Oost Oude land, strecke(n)de oost en(de) west, daer i wal in staet, in 't oostende van de(n) sticke, benord(en) an 't clooster va(n) Voormizele land, bezude(n) an der kerke en(de) 's dischs van Lo land, booste(n) an 's heer Margarijn Tackaerds land dat me(n) heet 't Hallijnbrood, beweste(n) an Jan VA(N) ARYEN land en(de) up 't zelve heift de clooster van Lo vichtich ponde(n) buetren 's iaers.¹²⁹*

F° 43

't Oost Oude land Coude Schuere houck

ix *Gadifeer VAN DE(N) ABELE gheld ix sch. p. 's iaers, bezet up zijne steide d(er) hij woond met ij ghemeite(n) en(de) i half lands met de(n) boomgaerde, beweste(n) hove met de(n) sticke(n), booste(n) en(de) beweste(n) der dreive, benord(en) an de Rijnstrate, en(de) voort rond o(m)me in zijn land.¹³⁰*

[Rijnstraat]

x *De zelve gheld vijf sch. vij d. p. 's iaers, bezet up ij ghemeite(n) en(de) i half lands ligghe(n)de in 't Oost Oude land, beweste(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t en(de) beweste(n) an den boomgaerd, en(de) zijn ij sticke(n) strecke(nde) zuud en(de) noord, benorde(n) an de Rijnstrate,¹³¹ bezud(en) en(de) booste(n) an Gadifeers vors(eid) land.¹³²*

xi *Jan VAN ARYEN gheld vij sch. iiij d. p. 's iaers, bezet up x lijne(n) lands en(de) zijn iiij sticke(n) streckende oost en(de) west, beweste(n) an Jacobs DENYS kijnd(ren) steide daer Jacob ABEY nu woond, booste(n) an Adriaen KOERTs land, bezud(en) an 's dischs van Lo land, benorde(n) an Gadifeers VA(N) D(EN) ABELE land, en(de) up 't zelve land heift de clooster va(n) Lo een halve pijs buetre(n) 's iaers up i ghemet en(de) Lx r(oede)n lands.¹³³*

129 In het reg. 1525-39 f° 12r2 wordt vermeld dat het westeinde raakt aan *de we(duw)e van meester Pieter Lauwerins landt dat men heet 't Hallijnbroot* en verkent bij Joris de Court den xiiij-en in hoymaent xv.C xxv (14 juli 1525).

130 In het reg. 1525-39 f° 12r3 wordt vermeld: *benoord(en) ande Rijnstraete die loopt van Slopsgaete oostwaert te Rozendaele waert ende voort rondto(m)me in huerlieder zelves landt en(de) es west va(n) Cousboo(m)brigghe*.

131 Wellicht de straat die loopt vanaf de Rozendaalbrug over de Slogpatvaart, oostwaart naar de Rozendaal wijk.

132 In het reg. 1525-39 f° 12r4.

133 In het reg. 1525-39 f° 12v1.

De Coudeschuere houck¹³⁴

- i Pauwels A(N)NAERD gheld ij sch. p. 's iaers, bezet up i woesten walkin zuud west van zijner steide, beweste(n) an zijne dreive, die va(n) zijne(n) huze strict zuudwaerd toter strate, booste(n) an 't clooster va(n) Eversam land.¹³⁵
- ii Philips VAN WARREEM gheld xxviii sch. ix d. p. 's iaers, bezet up iiij ghemeite(n) lands, booste(n) Lo weigheschede over i stic, booste(n) an 's cloosters van Lo land, benoord(en) an de strate, beweste(n) an ene dreive die ligghet in 't zelve land tussche(n) 's cloosters va(n) Eversams lande, en(de) den vors(eide) ass(ignemen)te, bezude(n) an Jacobs VA(N) DER HAWE land in 't welke stic staet ene(n) varsche(n) pit, int zuud ende van den sticke.¹³⁶

F° 43v

Coude Schuerehouck de Du(n)ders houck¹³⁷

- iiij Pieter DE WAGHEMAKERE ter cause va(n) zijne(n) wijve dochter va(n) Ja(n) ZOETOOM en(de) w(edew)e va(n) Jan DE(N) CROOC, gheld vj sch. p. 's iaers, bezet up een ghemet Lxvij r(oeden) lands al oost va(n) Coudsboombrigghe en(de) zij(n) ij stics strecke(n)de zuud en(de) noord ghehete(n) va(n) oude(n) tijde(n) Berte(n)bilc, benord(en) en(de) beweste(n) an der kijnder Heerboords VA(N) DE(N) ABELE land, bezud(en) an der w(edew)e Jans CROOCs land, booste(n) an der clooster va(n) Lo land.¹³⁸
- iiij Adriaen VAN DE(R) ZWEYNE f(i)liu)s Christoffels gheld iiij sch. ix d. p. 's iaers, bezet up iiij lijne(n) lands en(de) zijn ij stics strecke(n)de oost en(de) west, zuud oost va(n) Jan DIEDERIJCs steide, benorde(n) an A(n) thonis VISCHs land, bezude(n) an Adriaens vors(eid) land, bewesten an Omaer CLAEYSS(OONE) land, booste(n) an Gadifeers VAN DE(N)

134 De wijk ver oost van de stad Lo, ten noorden van de steenweg van Lo naar Diksmuide. Er is een Koudeschuurbeek lopend in zuidnoordelijke richting vanaf die steenweg naar de Slogpatvaart en ten oosten van die beek is een Koudeschuurhoeve.

135 In het reg. 1525-39 f° 12v2 wordt vermeld *verke(n)t bij Jan An(n)aert de(n) xiiij-en in Lauwe xv.C xxv* (13 januari 1526 (n.s.))

136 In het reg. 1525-39 f° 12v3 wordt vermeld: *metten zuudthende up de straete die loopt va(n) Loo weghescede te Cappelbric waert*.

137 Dit is allicht de zuidoostelijke hoek van de parochie Lo tegen de grens met de westelijke uitloper van Pollinkhove. Daar is nog steeds een Donderbeek.

138 In het reg. 1525-39 f° 13r1 wordt vermeld: *verkent bij Gayfer vors(eid) de(n) xiiij-en in hoymaent in 't jaer xv.C xxv* (14 juli 1525).

ABELE land, en(de) dit vors(eid) land gheld de(n) clooster va(n) Lo xij pond buetren 's iaers.¹³⁹

De Dunders houc

- i Passchier HUERLEBOUD gheld xx sch. p. 's iaers, bezet up ij ghemeite lands strect oost en(de) west, booste(n) an Philips DONTECLOCs land, beweste(n) an de(n) Beverijc,¹⁴⁰ bezude(n) en(de) benord(en) an Passchiers vors(eid) land, en(de) es 't derde stic, benord(en) Passchiers vors(eid) steide daer Jan LAURIN nu woond of 't wede stic benord(en) den Beverijke.¹⁴¹
- ij Jan BOUDIN f(iiliu)s Jacobs gheld iij sch. p. 's iaers, bezet up iij lijnen en(de) xxxij r(oeden) lands ligghe(n)de al oost van der Weigheschede en(de) van zijner steide d(e)r hij woond, bezude(n) an de strate die loopt va(n) der Weigheschede oostwaerd, booste(n) en(de) beweste(n) an 's cloosters van Lo land.¹⁴²
- iiij De zelve gheld ij sch. vj d. p. 's iaers, bezet up i ghemet p(re)ter xij r(oeden) lands ligghe(n)de een lijtel bet west va(n) de vors(eide) ass(ignemen)te, booste(n) zijner steide strect zuud en(de) noord, bezude(n) an de strate, beweste(n) en(de) benorde(n) an 's cloosters van Lo land.¹⁴³

F° 44

De Du(n)ders houck

- iiij De zelve gheld ij sch. iiij d. o. 's iaers, bezet up i ghemet en(de) xxxij r(oeden) lands al zuud oost van zijner steide daer hij woond, en(de) zij(n) ij sticskins strecke(n)de zuud en(de) noord, bezude(n) an 's cloosters va(n) Lo ghemet p(re)ter vj r(oeden), benord(en) an Cornelis MAES leen, booste(n) an 's Gasthuus va(n) Lo en(de) Jan BOUDINs land, beweste(n) an der prochiekerke van Lo land.¹⁴⁴

139 In het reg. 1525-39 f° 13r2 wordt vermeld: *bijden noordtoothoucke van d(en) Coudsuere houcke ... mette(n) noordtoothende up den Reyngheers dijc.*

140 Lange dijk in de zuidoostelijke hoek van de parochie Lo.

141 In het reg. 1525-39 f° 13r3 wordt vermeld: *zuudt van Cappelbrigghe, streckende oost en(de) west metten oosthende up den Beverijc ... tweede stic benoord(en) anden Beverijc up 't welcke assig(n)ment licht nu een brigghe ten oosthende over den Beverijc verkent bij Passchier vors(eid) den iiij-en in oust anno xv.C xxv (4 augustus 1525).*

142 In het reg. 1525-39 f° 13v1 wordt vermeld: *metten noordthen(de) up de straete die loopt vander Weghescede te Cappelbrugge waert.*

143 In het reg. 1525-39 f° 13v2.

144 In het reg. 1525-39 f° 13r3.

- v *De prochiekerke va(n) Lo en(de) Jan BOUDIN ghelde(n) iij sch. vij d. p. o. 's iaers, bezet up een ghemet lands zuud en(de) oost van Jan BOUDINs steide, daer hij woond, strect zuud en(de) noord, bezude(n) en(de) beweste(n) an 's cloosters va(n) Lo land, booste(n) va(n) 's cloosters van Lo ghemet p(re)t(er) vj r(oeden), benorde(n) an der prochiekerke va(n) Lo land, daer of de prochiekerke van Lo up d' oostzijde ij lijne(n) en(de) gheld de tweedeel van der rente, comt ij sch. v d. p. en(de) Jan BOUDIN up de westzijde een lijne en(de) gheld 't darde(n)deel van der rente comt xiiij d. o.¹⁴⁵*
- vj *Jan BOUDIN f(iiliu)s Renauds gheld xij d. p. 's iaers, bezet up een lijne ende xxxviiij r(oeden) lands al zuud van der Lo Weigheschede zuud west va(n) Jan BOUDINs f(iiliu)s Jacobs steide, bezude(n) en(de) beooste(n) an de strate, in de(n) Crijnc, benorde(n) en(de) beweste(n) van Jan BOUDINs f(iiliu)s Jacobs land.¹⁴⁶*
- vij *Nicasis AMOEN ter cause va(n) zijne(n) wijve dochter va(n) Fransoys DENIJS gheld xLvij d. p. 's iaers, bezet up een ghemet lands en(de) zij(n) ij sticskins strecke(n)de oost en(de) west beooste(n) an Nichasis vors(eid) land, beweste(n) an 's cloosters va(n) Lo land, bezud(en) an Cornelis MAES leen, dat me(n) heet 't Pudekin daer de clooster va(n) Lo land an heift benord(en) Nichasis vors(eid) boomgaerd over een stic.¹⁴⁷*
- viiij x *Gregoris VA(N) POLINCHOVE gheld viij sch. p. 's iaers, bezet up een ghemet ende lxx r(oeden) lands ligghende oost va(n) Nichasis AMOENs steide daer Wille(m) SCAPE(N)VLEESCH woond over ij sticskins en(de) i stic van vij lijne(n) up 't zuudende va(n) de(r) sticke, bezude(n) an Gorijs vors(eid) land in 't zelve stic, beweste(n) an Gorijs vors(eid) land, benord(en) an Philips KOLINs land.¹⁴⁸*

F° 44v

De Du(n)ders houck

- viiij *Philips KOLIN, Jorijs HAERLEBOUD en(de) Paschier WOUTERSS(OONE) ghelde(n) ix sch. p. 's iaers, bezet up onderhalf ghemet lands p(re)t(er) vij r(oeden) zuud va(n) Philips vors(eid) steide daer Passchier vors(eid) woonde over i stic strect zuud en(de) noord, bezud(en) an Philips en(de) ander land, benord(en) an [niet ingevuld]*

145 In het reg. 1525-39 f° 13r4

146 In het reg. 1525-39 f° 14r1 wordt vermeld: *boosten ande straete recht inden Crijnc*.

147 In het reg. 1525-39 f° 14r2 wordt vermeld: *ij sch. xj d. wat natuurlijk hetzelfde is als xLvij d. (één schelling = 12 denieren).*

148 In het reg. 1525-39 f° 14r3.

beooste(n) an 't Gasthuus va(n) Lo land en(de) beweste(n) an Aernoud RIQUAERDs land.¹⁴⁹

- ix De w(eduw)e Thomaes COPPINs gheld x sch. p. 's iaers, bezet up ij ghemeite(n) lands al zuud oost va(n) Philips KOLINs steide daer Passchier WOUTERSS(OONE) woond langhes beweste(n) Beverijke booste(n) an Karels MARTEELs land, bezud(en) an 's cloosters va(n) Lo, Jorijs AERLEBOUDs en(de) Malins VA(N) VLEIDERSELE land, dat me(n) heet 't Cro(m)me ghemet, benord(en) an ~~Marghelins~~ va(n) d(er) Zweyne land Adriaen HEYNDERYCX f(i)liu)s Adriaens leen en(de) va(n) deize(n) heift de clooster een chaertre.¹⁵⁰
- xi Philips KOLIN gheld v d. p. 's iaers, bezet up ond(er)half ghemet en(de) xv r(oeden) lands ligghe(n)de noord west va(n) zijne steide daer Passchier WOUTERSS(OONE) woond, strect zuud en(de) noord, bezud(en) an Nichasis AMOENs boomgaerd beord(en) an 't Dune kot en(de) ooc, benord(en) an de(n) west boomgaerd, beooste(n) en(de) beweste(n) an Philips vors(eid) land, mette(n) oost houcke an 't Yepe hof va(n) Philips vors(eid) steide.¹⁵¹
- xij De zelve gheld xij d. p. 's iaers, bezet up een lijne en(de) xxv r(oeden) lands ligghe(n)de bezude(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t en(de) es i boomgaerdekin, beweste(n) an 't Dune kot stic en(de) noort rondo(m) me in zijn land.¹⁵²
- xiii Marghelin VAN DE(N) ZWEYNE gheld xv sch. p. 's iaers, bezet up iij ghemeite(n) lands ligghe(n)de bezude(n) an 't vors(eide) ass(ignemen)t Adriaen HEYNRIJCX leen, beweste(n) en(de) benord(en) an de(n) Beveryc, beooste(n) an de(n) Calver bilc.¹⁵³

F° 45

De Mueneke(n) houc, bezud(en) der Rijngracht, de(n) Boeys houck

- i Jacob DE SCHEVELE gheld iij sch. p. 's iaers, bezet up ij lijne(n) en(de)

149 In het reg. 1525-39 f° 14r4.

150 Dit chaertre is misschien de nog steeds bewaarde oorkonde nr. 62 van 1329 omschreven in de inventaris P. DE STOOP, 'Inventaire des archives de Lo', op. cit. waar deze wel verkeerdelijk van 1320 wordt genoemd en als: Voor schepenen van Veuren ambacht Wouter de Bred aenveerd in eeuwigen cheyns van houdinge twee gemeten lands in Labazinden [allicht een verkeerde lezing voor: Lo, bezuden ...], dit voor thien schelen parisis. In het reg. 1525-39 f° 14v1.

151 In het reg. 1525-39 f° 14v2.

152 In het reg. 1525-39 f° 14v3.

153 In het reg. 1525-39 f° 15r1.

i half lands al oost van der Brede strecke(nde) zuud en(de) noord, bezud(en) an Jacobs vors(eid) land, benorde(n) an 't Claermarasch straetkin te(n) Zwarte(n) Dam(m)e, booste(n) an Zeighers GRAVE(N) land, beweste(n) an de(n) Poper dilt en(de) ooc, beweste(n) an 's dischs va(n) Lo driehoucskin en(de) dit land heet va(n) oude(n) tijde(n) Betkin STEVINS hofsteide.¹⁵⁴

De Mueneke(n) houc, benord(en) de(n) Rijngracht

- ii *Adriaen STASEMAN met zijne(n) meidepleighers gheld xL d. p. 's iaers, bezet up ij ghemeite(n) lands noord va(n) Adriaens vors(eid) steide d(ae) r hij woond, strecken(de) oost en(de) west en(de) zij(n) ij stics booste(n) en(de) bezud(en) an 's cloosters va(n) Lo hapstic, beweste(n) an Adriaen DO(N)CHES kynd(ren) land, benord(en) an de(n) uutwech va(n) Adriaen DO(N)CHES kijndre v(er)bra(n)de hofsteide.¹⁵⁵*
- iii *Benaerd DE VROEDE met zijn meidepleighers gheld xij sch. vj d. p. 's iaers, bezet up viij lijne(n) en(de) Lijj r(oeden) lands, bezude(n) an Renaeuds vors(eid) steide d(ae)r hij woond strecke(nde) oost en(de) west booste(n) en(de) benord(en) an Renaeuds vors(eid) land, beweste(n) an 's cloosters va(n) Claermarasch land.¹⁵⁶*

De grote(n) Boeys houc daer de Rode Wal in staet

- i *Jan KOLIN cu(m) suis gheld xvij sch. ix d. p. 's iaers, bezet up vijf ghemeite(n) lands zuud va(n) Andries KOCs steide, daer hij woond, strecke(nde) zuud en(de) noord, bezud(en) an 't cloosters van Lo en(de) Jan KOLINs land, benorde(n) an de(n) Beverijc, booste(n) an 's cloosters van Lo Langhemaet, beweste(n) an 's prochiepape(n) va(n) d(er) Ouder Capelle en(de) Piet(er) QUAEDIONCs land en(de) dit ass(ignemen)t heet va(n) oude(n) tijde(n) de Busmaet.¹⁵⁷*

F° 45v

154 In het reg. 1525-39 f° 15r2.

155 In het reg. 1525-39 f° 15r3, met de rente omgerekend tot 3 sch. 4 d, vermeld als benoord(en) Rijgracht.

156 In het reg. 1525-39 f° 15r4. Hierna wordt in het reg. 1525-39 f° 15v1 nog een rente van 24 sch. jaarlijks, vermeld op 1 gemet land in Lo in de Pieter Moens Houcxken, overghegheve(ne) en(de) verkent bij Omaer de Labie als pachtere den vij-en in Julio xv.C.xxv (7 juli 1525).

157 In het reg. 1525-39 f° 15v2 vermeld als ligghe(n)de inde prochie va(n) Nieuwecapelle in den Grooten Boeys houc ... en(de) es een leen en(de) zij(n) ij sticken ... 't oosterste stic ... es ghenae(m)pt es de Langhemaet.

De grote(n) Boeys houck Piet(er) MOES houcskin

- ii Pieter MEZE gheld iij Lb. p. 's iaers, bezet up ene steide met viij ghemeite(n) en(de) i half en(de) vj r(oeden) lands te weitene de hofsteide daer Obrecht REYNGOET woond bij de(n) Zwarte(n) Dam(m)e met de(n) boomgaerde, bezude(n) de(n) hove mette(n) hapsticke booste(n) hove en(de) met de(n) sticskin, beweste(n) hove en(de) met de(n) dreivekin bet noord daer an houd iij ghemeite(n) Lxxv r(oeden) lands bet noord daer an ij stics strect oost en(de) west, benorde(n) hove, bezude(n) en(de) beweste(n) an Jacob DAENS land houd viij lijne(n) en(de) xxij r(oeden) bet west daer an strect westwaerd, benorde(n) an Zeighers GRAVE(N) leen, houd iij lijne(n) xL r(oeden) bet noord an, bezud(en) an 't straetkin met half de(n) straetkin over half land te(n) Zwarte(n) Dam(m)e, houd ij lijne(n) en(de) xxxvij r(oeden) lands bet west daer an strect zuud en(de) noord te(n) Zwarte(n) Da(m)me, booste(n) an 's cloosters va(n) Lo land, bezude(n) an 't straetkin houd Lxxxi r(oeden) in de(n) oude(n) registre staet begreipe(n) noch i lijne v r(oeden) en(de) es een driehoucskin an de(n) Poper Dulf, de welke uut ghelate(n) es en(de) dat bij consente va(n) mijne here de(n) proost van Lo te(n) verscoucke va(n) Renier DE(N) WYNTERE gro(n)denaere in dien tijde(n), die de vors(eide) lijne up drouch de(n) disch van Lo over quyte land voor zijn jaerghetijde.¹⁵⁸
- iiij Jacob DAENS gheld vij sch. x d. p. 's iaers, bezet up vijf lijne(n) lands ligghe(n)de in de(n) vors(eide) Boeys houc in de prochie va(n) der Niewer Capelle, benord(en) an Jacob DAENS steide, daer hij woond en(de) zij(n) ij stics strect oost en(de) west daer den pit in staet, heet de(n) Scaep Bilc, booste(n) an Pieter MEZEs land, beweste(n) an Jacob DAENS land, bezud(en) an 't Claermarasch land.¹⁵⁹
- iiij Jan RIJKE gheld ij sch. p. 's iaers, bezet up i half ghemet lands of daer omtrent, zuud west van zijner steide daer Pieter MEZE woond, strect oost en(de) west, ghehete(n) va(n) ouden tijde(n) Jan PIETERJANs hofsteide in de prochie va(n) der Niewer Cap(pell)e, benord(en) an de costerye van der Niewer Cap(pell)e an 't clooster van Lo land, bezud(en) en(de) booste(n) an Jacobs vors(eid) land.¹⁶⁰

Pieter Moes houcskin

158 In het reg. 1525-39 f° 15v3 wordt ook vermeld: up de(n) dulf daer Loo en(de) Nieuwecapelle up scheden.

159 In het reg. 1525-39 f° 16r1 wordt ook vermeld: beoosten an 't ghesceet va(n) Lo en(de) vand(en) Nieuwe Capelle.

160 In het reg. 1525-39 f° 16r2 wordt ook vermeld: in de zelve prochie vander Nieuwe capelle inden vors(eiden) houc.

i Jorijs VA(N) DE(N) ZWEINE gheld xxiii sch. p. 's iaers, bezet up een ghemet lands te weitene i lijne booste(n) an Jans VA(N) HUELEN poorte, benord(en) an de strate, bezude(n) en(de) bewesten an Roelands VEYZEs land, dander ij lijne(n) ligghe(nde) bet oost over i stic strect oost en(de) west daer de hofsteide up staet, benord(en) an de strate, beweste(n) en(de) bezud(en) an Roeland VEYZEs land.¹⁶¹

F° 46

De Bazemans houc (Nieuwe Capelle)

i Passchier HUERLEBOUD gheld xxvij sch. iij d. p. isaers, bezet up een ghemet Lxxv r(oeden) lands ligghende in de prochie van Lo in de(n) Bazemans houc en(de) es ghehete(n) 't Haerde stic, strect zuud en(de) noord, bezude(n) an Jacob HEYNEMANs kindre(n) land, benord(en) an Passchiers vors(eid) land dat me(n) heet 't kerchof, boost(en) an Passchiers vors(eid) land dat me(n) heet de Grote Crune, bewesten in 't Haerde gars.¹⁶²

ij De zelve gheld iij sch. p. 's iaers, bezet up een half ghemet lands ghehete(n) Leyzekins stic, strect zuud en(de) noord, bezud(en) an Passchiers vors(eid) land, benorde(n) an Pieter KOKERs land, booste(n) an Passchiers vors(eid) land corte ij ghemeite(n), beweste(n) an 't Gasthuus van Lo land.

[bijgevoegd in een groter en slordiger geschrift] deise rente van iij sch. es gheloost bij Cornelis HUERLEBOUDT up den xviii-en dach van sporkele, p(re)sent meest(er) Frans VAND(EN) KILNARE p(ro)chiepape va(n) Loo en(de) Andries DE WAGHE(MA)KER.¹⁶³

iiij De zelve gheld iiij sch. p. 's iaers, bezet up i half ghemet lands, ligghende in de prochie van der Niewer Capelle te weitene de hofsteide daer Roeland MOENINCLAEY woond, boost(en) en(de) bezud(en) an de strate, benord(en) an de(n) ghemenen uutwech, beweste(n) an Passchier HUERLEBOUDs leen.

[bijgevoegd in een groter en slordiger geschrift] + deise rente es ghelost bij Cornelis HUERLEBOUDT ~~up den~~ ten zelve(n) daghe en(de) p(re)sent als bov(en).¹⁶⁴

161 In het reg. 1525-39 niet meer vermeld.

162 In het reg. 1525-39 f° 16v1 staat het onder een hoofding: *Loo inden Bazemanshouc* en wordt er nog vermeld: *verkent en(de) overghegheve(n) bij Passchier Huerleboudt als vader den iiij-en in oust xv.C xxv.*

163 In het reg. 1525-39 niet opgenomen om evidente redenen: de rente was gelost.

164 In het reg. 1525-39 niet opgenomen om evidente redenen: de rente was gelost.

iiiij *Christiaen PIETERLOOT gheld ij sch. p. 's iaers, bezet up ij lijne(n) lands ligghe(n)de in de(n) Bazemans houc in de prochie va(n) Lo, in i stic va(n) iiiij lijne(n) strect zuud en(de) noord, bezud(en) an de strate, benord(en) an Jan BOUDINs land, boosten an Passchiers HUERLEBOUDs land, beweste(n) an Michiel HEYNEMANs land.*

[bijgevoegd in een groter en slordiger geschrift] *deise twee lijne(n) zijn up ghedraghe(n) der kerke en(de) clooster va(n) Loo met xL sch. p. gheld(en)de des dische van Loo zonder de ij sch. voors(eid) en(de) dat bij Christiaen SCIPMA(N) en(de) Wilgeminc zijne(n) wive ten verzoucke va(n)d(en) heer Brixis GHELIAERT o(m)me te sole(m)pnizeren hoghelijke de feeste va(n) Sinte Barbele alle jare in ... cherd(en). De welke xL sch. zijn gheabouteert jeghen ander re(n)te(n) die de(n) disch onser kerke sculdich was.¹⁶⁵*

165 In het reg. 1525-39 niet opgenomen, met *gheabouteert* wordt allicht bedoeld 'opgegaan in' andere renten.